

Ο ΜΑΤΩΜΕΝΟΣ ΛΟΥΤΡΟΣ

(Ιστορικόν ἔθνικόν διήγημα)

Μέσα ἔστο μανρισμένο σύννεφο τῆς σκλαβιῆς ποῦ πέρα πέρα ἐπλάκωνε τὸ στήθος τοῦ γένους μας, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποῦ ἡ μνήμη τῶν ἀνθρώπων δὲν ἴμπορεῖ νὰ τὴν ὀρίση ἀκριβῶς, ἔγεινε μέγας θόρηος, μεγάλο κακό, καὶ ἔτρεξε τὸ αἷμα σὰν ποτάμια στὴν ὠραιότερη πόλι τῆς Θουρίας, στὴν Ἀδριανούπολι.

Ἐκεῖ ἔστο Μιχὰλ Κιοποιοῦ, ἔστο γεφύρι ποῦ ἔκτισε ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Μιχαήλ, ποῦ ἔνωει καὶ σήμερα ἀκόμα τὸ μεγάλο προάστειο Ἰλιδίμι μὲ τὸ κέντρο, εἶναι ἓνα τζαμί μὲ μεγάλο μιναρέ. Δίπλα εἰς τὸ τζαμί εἶναι ἓνα παμπάλαιο καὶ ἐρειπωμένο καφενεῖο, τὸ κατηραμένο καφενεῖο, ποῦ μένει σὰν αἰώνιο σίγμα ἐγκλήματος ἔς τὴν μνήμη τῶν κατοίκων. Ἦταν ἓναν καιρὸ τὸ περιφρημο καὶ ἔξακουσμένο ἕως τὴν Πόλι καφενεῖο τῶν Γεννίτσάρων, εἰς τὸ ὁποῖον μέρα νύχτα ἐγίνονταν διαβούλια καὶ συμβούλια ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τους, καθισμένους σταυροπόδι ἐπάνω σὲ φάδες καὶ σὲ μιντέρια μὲ τὸ μακρὸν δυὸ πῆχεις τοιμποῦκι ἔστο δεξιὸ τὸ χέρι, μὲ τὸ κομπολόγι ἔς τὸ ἄλλο, μέσα στὸν πράσινο μανδύα ποῦ σκέπαζε τὰ ὀλόγνυμα πόδια τους καὶ μὲ τὸ πολυχρῶμο καὶ δέκα φορὸς τυλιγμένο ἔς τὸ κεφάλι σαρίκι.

Μιὰ μέρα, ἀπὸ τὲς μέρες ἐκεῖνες, ποῦ τὲς ἔχει ἡ μοῖρα γραμμένες μὲ δλόμαντρα γράμματα, ἐκάθονταν καὶ πάλι οἱ Γενίτσαροι ἔστο καφενεῖο, τριγύρω ἔστο μαγκάλι μὲ τὲς ἀναμμένες τοιμποῦκες.

Ἦταν αἱ μεγάλες ἐορτὲς τῶν Χριστουγέννων. Τὸ γόνι μιὰ πιθαμὴ ἐλεύκαινε τοὺς δρόμους καὶ τὰ ἀντίπερα χωράφια, ὁ ἀέρας παγωμένος καὶ δυνατὸς φρουσοῦσε ἀγριεμένος σὰν πῶς νὰ ἤθελε νὰ φέρῃ κακὸ μῆγνυμα καὶ φοικτὴ συμφορὰ.

— Ἀδέφια ἡ σημερινὴ μέρα μοῦ φαίνεται ἀνάποδη, δὲν ξέρω ποῦ νὰ διασκεδάσω τὴν ἀνεξήγητη στενοχωρία μου.— εἶπε ὁ πρῶτος Γεννίτσαρος, ὁ ἀρχηγὸς τους Φιντίκογλου.

Τὰ δλόμαντρα μάτια του ἔστραψαν ἀπὸ φωτιὲς καὶ ἐξωγραφίθηκαν ἔστο μέτωπό του δλόμαντροι συλλογισμοί. Οἱ ἄλλοι Γενίτσαροι τραβώντας τὸ τοιμποῦκι τους μὲ κάποια νευρικότητα, προσήλωσαν τὰ μάτια τους ἀκίνητα ἔστο πρόσωπο τοῦ ἀρχηγοῦ τους, σὰν νὰ ἤθελαν κατὶ νὰ μαντεύσουν καὶ κατὶ νὰ διαβάσουν ἔστὰς ουσπώσεις καὶ τοὺς μορφασμοὺς τοῦ μετώπου του. Γὰρ μιὰ στιγμή ἐβουβάθηκαν ὅλοι. Βαθεῖα σιωπὴ πέρα πέρα ἔστο καφενεῖο· μόνον σύννεφα καπνοῦ ἓνα κατόπι ἔστο ἄλλο ἔβγαίναν ἀπὸ τὰ στόματά τους. Ὁ ἀέρας ἄγριος σὰν θεοῖο ἐμοῦγκριζε ἔξω ἀπὸ τὰ παράθυρα καὶ ἀκούονταν φοβεροὶ οἱ τριγμοὶ τῶν δέντρων σὰν τριγμοὶ ἐτοιμοδροποῦ σπητιοῦ.

— Ἀγὰ μου, διέκοψε τὴν σιωπὴ ἓνας κοντὸς ἀλλοίδωρος Γεννίτσαρος, μ' ἓνα μεγάλο σὰν στρώμα σαρίκι ἔστο κεφάλι καὶ μὲ γένια μαῦρα καὶ ἀγτένισια. Σὰν πολλὲς μέρες, Ἀγὰ μου, ἔχουμε νὰ ἴδουμε αἷμα, σὰν πολὺν καιρὸν δὲν μᾶς ἔδωσες τὴν τίμια διαταγὴ σου ν' ἀπολαύσουμε τὲς γυναῖκες τῶν Γκισούρηδων καὶ νὰ γεμίσουμε τὰ ἄδεια τὰ πογγιά μας ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τους. Γὰρ αὐτὸ ἡ στενοχωρία σου καὶ ἡ στενοχωρία μας.

— Ἀλήθεια λέγει, Ἀγὰ μου, ὁ Μουσιαφᾶς, ἀπήγγειλε ἀπὸ μιὰ γωνιά τοῦ καφενεῖου ἓνας ἄλλος Γεννίτσαρος· μαύρισε τὸ

ΕΛΛΑΣ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ἄπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά καὶ σὰν πρῶτα ἀντρεωμένη χαῖρ', ὦ χαῖρ', ἐλευθεριά.

μάτι μου ἀπὸ τὴν νησιεῖα αὐτὴν ποῦ δυὸ μέρες τώρα περῶμε κλεισμένοι ἐδῶ δὲ ἔστον παληοκαφενὲ αὐτόν.

— Μιὰ σκέφι μοῦ ἔρχεται ἔστον νοῦ μου, πετάχτηκε ἓνας ἄλλος Γεννίτσαρος μεγάλος και ὑψηλὸς σὰν μιναρὸς μὲ ὀλοκόκινο σαρίκι καὶ πράσινο ζωνάρι. Οἱ Γκισούρηδες ἔχουν τὴν ἐβδομάδα αὐτὴν τὸ μπαϊράμι τους· ὁ σκιάβος μου ὁ Γιωβάνης, ποῦ μιὰ φορὰ ἦταν χριστιανὸς ὅταν τὸν πῆρα ἀπὸ τὴν Ἔσση Ζαγορᾶ, ξέρει καλὰ τὲς ἐορτὲς τῶν Γκισούρηδων. Μοῦ εἶπε πῶς σήμερα ὅλες αἱ γυναῖκές τους, ὅπως διατάσει ἡ ἰθρησκεία τους, πρέπει νὰ πᾶνε ἔστο λουτρό νὰ καθαριστοῦν. Τὸ πρῶτ' ὅταν ἔρ-

χονταν ἀπὸ τὸ σπῆι ἐκεῖ κάτω ἔστην ἄκρα τοῦ γεφυριοῦ, ποῦ εἶνε ὁ λουτρός, εἶδε νὰ μπαίνουν κρυφὰ κρυφὰ πανώμορφα κορίτσια ποῦ ἂν τᾶβλεπες, Ἀγὰ μου, θὰ νόμιζες πῶς βρῖσκεσαι ἔστον παράδεισο τοῦ προφήτου.

Αἱ τελευταῖες αὐτὲς λέξεις σὰν κρότος τουφεκιῦ ἐχτύπησαν ἔστ' αὐτὰ ὄλων τῶν Γεννίτσάρων. Τὸ πρόσωπο τοῦ Φιντίκογλου ἄλλαξε χρῶμα διὰ μιᾶς καὶ γέλιο χαρμόσυνο διαδέχτηκε τὸ συννεφιασμένο του μέτωπο. Τὰ μάτια του στροφογυρήσανε γιομάτα ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀπὸ φοικτὴ ἀπόρασι.

— Ἐμπρὸς τὰ γαταγάγια σου, φώναξε μὲ φωνὴ λιονταριοῦ, ποῦ τὸ καφενεῖο, ἕως τὸ δρόμο, ἀντήχησε ἀπὸ τὴν ἄγρια διαταγὴ.

Σὲ μιὰ στιγμή τὰ τομποῦκια ἐσβύστηκαν καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἑκατὸ ἄνθρωποι σὰν ἓνα θεοῖο πεινασμένο καὶ διαρασμένο, ἐμοῦγκριζαν.

Ἀμέσως ἡ ἀδλὴ τοῦ καφενεῖου πλημμύρησε ἀπὸ Γεννίτσαρους, κρατοῦντας ἄλλοι ψηλὰ στὸν ἄερα καὶ ἄλλοι πρὸς κάτω τὰ γυμνωμένα γαταγάγια τους καὶ μιὰ βοὴ πεινασμένων λύκων ἐγέμισε τριγύρω.

— Ἐμπρὸς ἔστο λουτρό — ἐφώνησε ὁ Φιντίκογλου καὶ ἔπηρε τὸν δρόμο πρὸς τὸ γεφύρι, κρατώντας ψηλὰ σὰν σύνθημα τὴν μεγάλη καὶ ματωμένη γαταγάγια του. Ὅλοι τὸν ἀκολούθησαν οὐραλιάζοντας καὶ σὲ μιὰ στιγμή σὰν σύννεφα ἀκρίδων ἐπέρυσαν τὸ γεφύρι καὶ ἔφτασαν ἔξω ἀπὸ τὸν λουτρό, ποῦ αἱ γυναῖκες τῶν χριστιανῶν, καμμιὰ πεντακοσαριά, νέες, γερόντισσες καὶ παιδιὰ μικρά, ἀμέριστες ἐλούζονταν γὰρ νὰ κοινωνήσουν γὰρ τὴ μεγάλη ἀνάσισι τοῦ Χριστοῦ.

Φοικτὸ θέαμα! Ὅ,τι ἔγεινε τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη δὲν μπορεῖ νὰ περιγραφῆ.

Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ Γεννίτσαροι μὲ ἀφρισμένο στόμα σὰν τὴν τίγρι διαν δὲν τῆ αἷμα, ἐροίχηταν μέσα ἔστο λουτρό. Ὀλόγυρες καὶ τρομαγμένες αἱ γυναῖκες ἔβγαλαν φωνὲς ἀπελειτισμένες, ὅταν εἶδαν τὰ γυμνὰ γαταγάγια καὶ τὲς ἄγριες τῶν Γεννίτσάρων μορφές· ἄλλες ἐδῶ, καὶ ἄλλες ἐκεῖ ἔτρεξαν νὰ κρυφιοῦν.

Δυστυχημένες γυναῖκες!

— Ὅχι τὲς ὠμορφες — ἀντήχησε θεοκατάρατη ἡ φωνὴ τοῦ Φιντίκογλου μέσα σ' ἐκεῖνον τὸ φοικτὸ ἀλαλαγμὸ καὶ τὴν μαύρη κόλαση τῆς ἀνθρωποσφαγῆς...

Σὲ μιὰ ὥρα δὲν ὑπῆρχε γυναῖκα ζωντανή, ἐκτὸς τῶν δέκα ποῦ σὰν τὲς ὠμορφότερες ἀπὸ ὅλας τὲς ἔβγαλαν παράμερα δεμένες διπλοθάγκωνα κατὰ διαταγὴ τοῦ ἀρχηγοῦ.

Τὸ αἷμα ἔτρεχε σὰν βροσση... χέρια, πόδια, κεφάλια καὶ κορμιά, ριχμένα ἐδῶ

καὶ ἐκεῖ, ἐπαρουσίαζαν τὴν κόλαση φερεμένη ἔς τὴν γῆ... Ἐκεῖ ποῦ πρὸ μιᾶς ἀκόμης ὥρας ἀντηχοῦσαν ἀδῶες φωνὲς γυναικῶν καὶ παιδιῶν, τώρα φοικτὸ ἀπλώνεται τὸ σάββανο τοῦ χάρου, αἱ βούδες ποῦ ἔτρεχαν ὠμορφο καθάριο νερό, τώρα τρέχουν αἷμα, αἷμα ἀθῶο, αἷμα χριστιανικό...

Ἀφοῦ ἐχόρησαν ἀπὸ τὴ σφαγὴ οἱ Γεννίτσαροι καὶ ἔπιανε τὸ αἷμα τῶν Γκισούρηδων, ἔσφραν σχοινοδεμένες τὴν μιὰ κατόπι ἔστην ἄλλη τὲς ὠμορφες νέες, ποῦ κατὰ διαταγὴ τοῦ ἀγὰ του δὲν τὲς ἔσφαξαν.

Γυμνὰ ὀλόγνυμα τὰ δυστυχημένα κορίτσια, γεμῖτα τρόμο, ντροπὴ καὶ δάκρυα ἐπέρυσαν τὸ γεφύρι.

ΣΤΟΥΣ ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΤΟΥ 1821

Οι Γενίτσαροι με τες ματωμένες γιαντές των και με τρομακτικό ἀλαλαγμό εφοχόνταν κατόπι, κρηλαί από τόν πόλεμο, από τόν οποῦο ἔφεραν πολύτιμο λάφυρο τοῦ ἐχθροῦ, τὸ σημάδι τῆς νίκης, τ' ἀθῶα κοροῖτσια!

Τὸ καρνεῖο ξαναγέμισε γύρω γύρω τὴν φωτιά ξανακάησαν καὶ πάλι οἱ Γενίτσαροι, τώρα ἥρεμοι πλέον καὶ χορτασμένοι, εὐχαριστημένοι καὶ γελαστοὶ ἐκάπνιζαν μετὰ τὰ μακρὰ τοιμπούνια τους. Σὲ μιά γωνία πέρα πέρα τὰ δυστυχημένα κοροῖτσια τρέμουν ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ ἀπὸ τὸ κρύο καὶ περιμένουν τὴν τύχη τους.

Ὁ Φιντικούλους καθισμένος στὴ θέσι του νεύει σὲ δυὸ Γενιτσαρούς νὰ φέρουν τὰ κοροῖτσια μπροστά του. Ὅταν εἶδε ἀπὸ κοντὰ τὰ πρόσωπα τους στρόγγυλα σὴν τὸ φεγγάρι καὶ γεμάτα χάρι καὶ ὡμορφιά, τριζοῖ τὰ δόντια του, σηκώνονται αἱ τριγές τῆς κεφαλῆς του ὀλόρθες, τὰ μάτια του πευοῦνται ἔξω ἀπὸ τὴν λαγνεία, ἀμάν... φωνάζει καὶ ὀγκύεται ἐπάνω τους... Τὸν ἀκολουθοῦνε καὶ οἱ ἄλλοι... Ἀρχίζει τότε πάλῃ ἀγριωμένο... Τὰ κοροῖτσια ἀντιστέκονται μετὰ ὅλην τὴν δύναμιν, ποὺ τὸ μῖσος καὶ ἡ ἀπελπισία τὴν ἔκαμε υπεράνθρωπην προσπαθοῦν νὰ γλυτώσουν μετὰ κάθε τρόπο ἀπὸ τὰ χεῖρια τῶν δεσποτῶν... Μὲ μῖα ὥρα πάλῃ ἀναίσθητα τὰ δυστυχημένα μετὰ ξεσκιαμένα καὶ ὀλοαίματα κορμὰ τὰ ἔσπραν σὴν τὰ σκυλιὰ ἔξω ἀπὸ τὸ καρνεῖο, καὶ τῆς μέσῃ τοῦ δρόμου τὰ ἐτεμάχισαν σὲ χιλιάδες κομμάτια...

Ὅσοι ἀπὸ μισή ὥρα πλύμένοι καὶ καθαρισμένοι οἱ Γενίτσαροι ἀπὸ τὸ χριστιανικὸ αἷμα, ἐπῆγαν τὸ Τζαμί νὰ προσκυνήσουν... Ὁ Χότζας ἀπὸ τὸν μισαρὲ ἔσταλε νὰ τὸν προφήτη τες εὐχαριστίες τῶν πιστῶν...!

Ἀπὸ τότε, ποὺ πέρασαν χρόνια καὶ χρόνια, ἕως σήμερον, περῶντας οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ γερῦρι δαίχχουν μετὰ τὸ δάκτυλο τὸ ματωμένο καρνεῖο!

Ὁ λουτροῦ ἀπὸ τότε ἔμεινε ἐρημος, γιατί κανεὶς πεῖδ δὲν πῆγε νὰ λουστῆ... καὶ μενεῖ ἕως σήμερον μετὰ τὸ ὄνομα ὁ ματωμένος λουτροῦς, ὁ λουτροῦς τοῦ Κούκκου. Πέτρος Ἀξιωτίδας

ΔΙΚΑ ΜΑΣ Α.Ο.Δ.Ο.

Οἱ λόγοι τοῦ Παπαγιάννη

Μιά φορὰ κ' ἔνα καιρὸ ἦταν στὸ χωριό μου ἕνας παπᾶς. Σεβάσιμος καὶ καλὸς ἄνθρωπος. Δὲν ἐπερνοῦσε Κυριακὴ καὶ νὰ μὴ κάμῃ λόγο στὸ χριστεπώνυμο ἐκκλησίασμα. Μία φορὰ θυμοῦμαι σὴν νάταν χθὲς ἕνα λόγος ποὺ ἔκαμε τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς 29 Αὐγούστου. Ἐστῆκετο μπροστά στὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου τὴν ὁποῖαν εἶχαν στολισμένη μετὰ ἀνθή καὶ βασιλικούς κ' ἔλεγε στὸ πλῆθος τῶν πιστῶν:

— «Θεωρεῖτε αὐτὸν τὸν ἅγιον; Ποτὲ τοῦ ροῦχα δὲν ἐφόρεσε πάντα μετὰ τες προδιές ἦταν τυλιγμένος. Ποτὲ τοῦ μαγερεμένο φαί δὲν ἔφαγε πάντα ἀτζίτζικους καὶ κολισαῦρες ἔτρωγε. Μὰ γιὰ δέστε τον τώρα!»

Ὁ κόσμος ἐστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν εἰκόνα καὶ ἰδὼν τὴν σκελετωδὴ καὶ μκυρισμένην μορφήν τοῦ ἁγίου ἀνεκράζειν ἐν μιᾷ φωνῇ:

— Μὴδ' ἐμεῖς μὴδὲ τὰ παιδιά μας! (Νὰ μὴ φθάσωμεν δηλ. σὲ τέτοιο χάλι.)

Μιά ἄλλη φορὰ πάλι ὁ αὐτὸς παπᾶ-Γιάννης θυμοῦμαι γιὰ τὴν κακὴν συνήθειαν ποὺ εἶχαν οἱ χριστιανοὶ νὰ φεύγουν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν εὐθὺς ὡς ἤθελαν σηκώσει τ' ἄγρια χωρὶς νὰ περιμένουν νὰ τελειώσῃ ἡ θεία λειτουργία, ἔκαμε τὸν ἑξῆς λόγον εἰς τὴν ἐκκλησίαν:

«Ἀγαπητοὶ χριστιανοὶ! ἕνα κακὸ θαρῶ καὶ κάνετε κ' ἔχω χρέος νὰ σᾶς τὸ πῶ γιὰ νὰ μὴ τὸ ξανακαίμετε γιατί καὶ σεῖς θὰ κολαθηθετὲ κ' ἐγὼ ἔχω νὰ δώσω λόγον εἰς τὸν Θεόν. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ σᾶς φεύγετε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν πρὶν τελειώσῃ ἡ λειτουργία. Δὲν πρέπει νὰ τὸ κάνετε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα παρὰ πρέπει νάχετε λιγάκι ὑπομονὴ καὶ νὰ μὴ κουράζεσθε ἔτσι εὐκόλα. Ὅλο τὸν γάϊδαρο ἐφάγαμε καὶ στὴν οὐρὰ θ' ἀποσταθούμε;»

Ἐκαμε καὶ ἄλλους λόγους ὁ μακαρίτης Παπᾶ-Γιάννης, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν ἄλλοτε.

Ἡράκλειον, 1907

Ὁρεινός

Ἀφ' ὅτ' ἐπάψαν νὰ βροντῶν στὰ πέλαγα κανόνια καὶ στὰ βουνὰ μας τὰ ψηλὰ τὰ κλέφτικα μιλλιόνια, οὐδὲν ἄλλο πέρασαν! Καὶ τώρα τί νὰ λένε, ποῦ στέκουν γύρω μας βουβὰ καὶ μῖς κυττῶν καὶ κλαῖνε!

Κλαῖνε, γιατί δὲ φαίνεται στὸν Ὀλυμπ' ὁ Βλαχάβας οὔτε στὴ Μάνη ὁ Κλαδάς, στὸ Πίνδ' ὁ Μπουκουβάλας

Κλαῖνε, γιατί στὸν Κίσαβο, δὲ φαίνεται ὁ Μιλλιζώνης οὔτε στ' ἀθάνατα Ψαρά, ὁ Ψαριανὸς Ἀπώνης. Κλαῖνε, γιατί δὲ βλέπουνε, τὸ Λάμπρο τὸν Κατωῆν οὔτε τὸ Μητρο-Πέτροβα μετὰ τὸν Κολοκοτρώνη.

Κλαῖνε, γιατί δὲ βλέπουνε Κανάρη καὶ Μιαούλη καὶ τὸ γερω-Καλόγερο, τὸ Σαμουήλ, στὸ Σούλι.

Κλαῖνε, γιατί δὲ φαίνεται, ὁ Κίτσος ὁ Σουλιώτης κ' ὁ Κασιαντώνης στ' Ἀγραφα, κ' ὁ γερω-Λεπενιώτης.

Κλαῖνε, γιατί στὴν Κλεισόβα δὲν βλέπουν τὸν Τζαβέλλα οὔτε στὸ Πέτα πολεμᾶ ὁ λόχος τοῦ Τορέλλα!

Μὴ κλαῖτε πιά, ῥεῖρηφανα, βουνὰ μου ξακουσμένα, καὶ σεῖς, πλατεῖα μου πέλαγα, γιὰ τὸ Εἰκοσιένα.

Μὴ κλαῖτε! μὴ στεναίξετε! γιὰ τὸ δὲ ἀνδρίζ' ἡ Οἴτη δὲ χάνεται ἡ Ἡπειρος... ἡ Μακεδονία... ἡ Κρήτη!

Τὰ Τρίκορφα, τὰ Δολιανά, ἡ Γράνα, τὸ Δεβίδι, δὲ χάνεται τὸ Νιόκαστρο, οὔτε τὸ Παλαμίδι!

Τὸ Μεσολόγγι, τὰ Ψαρά, ἡ Κιάφα, ἡ Ἀλαμάνη, μὴ κλαῖτε, δὲν ἐχάθηκε, ἡ Ἀράχωβα καὶ ἡ Πλάνα!

Ο ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ

(Ἐκ τοῦ ρωσοικου)

Ἦτοι χθὲς ἀπέθανε ἀπὸ πείναν εἰς φοιτητῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡμερολόγιον συμβάντων

Δὲν ἐνθυμοῦμαι πῶς ἔτυχε νὰ εὐρεθῶ εἰς τὴν μεγάλῃν ὁδὸν εἰς αὐτὸν τὸν φοιτητῆν κόσμο, ὅπου τὰ ἐλαττώματα εἶνε μεμικρομένα μετὰ τὴν ἀπλότητα, ὁ βόρβορος τοῦ σώματος μετὰ τὴν ἀγνότητα τῆς ψυχῆς, αἱ ἀσελγείες ἐπιθυμῶσι μετὰ δίσταν σωτηρίας...

Προτῆτερα ἐπαρακλανάμην εἰς ἐρημὸν δρομίσκου καὶ ἐκρυφοκτύπαζα εἰς τὰ παράθυρα τῶν μικρῶν ἐργαστηρίων. Ἐπεινοῦσα...

Ἐγὼ, τριετὴς φοιτητῆς τῆς νομικῆς, ἐν πλῆρει στολῇ, δὲν ἔφαγα τίποτε εἰς διάστημα τριάντα ὥρων. Οἱ σπασμοὶ συνέσφιγγον τὸν στόμαχον, ἐπόνε: ἡ κεφαλὴ μου ὡς νὰ ἐθερμάνετο πολὺν καιρὸν εἰς τὸ πῦρ καὶ οὕτω πυρωμένη ὡς νὰ ἐπληττον αὐτὴν μακροὶ καὶ στενοὶ σφύροι.

Ὅ, τι ἐπεδέχετο νὰ δοθῆ ὡς ἐνεχρον εἶχε δοθῆ τίποτε δὲν ἔμεινε διὰ πώλησιν καὶ ἰδοὺ παμμεγέθη παράθυρα ἐργαστηρίων γεμάτα ἀπὸ ἀρτους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀκόμη θερμοὶ καὶ ἀποδίδουσιν εὐώδη ἐλαφρὸν ἀτμόν.

Τὸ πρῶν ἤμην ἀκόμη ἱκανὸς νὰ σκεφθῶ. Ἐφεγγε καὶ μοι ἐφάνετο ἄγριον καὶ ἀπίθανον ὅτι ἐγὼ, φοιτητῆς ἐν πλῆρει στολῇ, θὰ πεινῶ ὄλην τὴν ἡμέραν, ἵσως καὶ αὐριον, μίαν ἐβδομάδα, πάντοτε...

Δὲν θὰ ἀποθάνω δὲ ἀπὸ πείνα;

Καὶ αὐτὸ τὸ ὅποτον ἐσκεπτόμην, ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν πείναν, ἦτον ὁ πλέον σκληρὸς περιγέλω, μετὰ τὸν ὁποῦν μετὰ ἐπαρηγόρει κάποιος ἀόρατος, κακὸς καὶ χορτασμένος ἄνθρωπος.

Οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσιν ἀπὸ πείνας, διατὶ τάχα ἐγὼ δὲν θὰ ἀποθάνω;

Διότι εἶμαι φοιτητῆς;

Ἐγὼ πεινῶ—ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια—ἐγὼ πρέπει νὰ λείψω ἀπ' ἐδῶ.—Δυνατοὶ καὶ παρατεταμένοι ἦχοι τοῦ στομάχου μου ταράττων τὴν ἡσυχίαν τῶν χορτασμένων ἀνθρώπων.

Εἰς τὸν κενὸν στόμαχόν μου ἐσυναχθήσαν δέκα χιλιάδες πεινασμένοι καὶ γαυγίζοντες σκύλοι καὶ ἡ βοή τῶν πνίγει τὰς σκέψεις μου καὶ ἔπασσα νὰ σκέπτωμαι.—Καὶ ὅτε ἔπαυσα νὰ σκέπτωμαι, ἤσθάνην ἐαυτὸν ἔλαφρον καὶ εὐθυμον, ἤθελα νὰ ψάλλω, νὰ φωνάζω, νὰ πηδῶ. Ἐστρεψα ἐπὶ ἐνὸς ποδῆς ἄπαξ, δὶς, τρίς, ἐξεφώνησα κατὶ εὐθυμον καὶ γελοῖον. Καὶ ὄλοι αἱ δέκα χιλιάδες σκύλοι ἐγύγισαν ὡς νὰ ἐγέλασαν μαζί μου καὶ εἰς τὴν βοήν τῶν ὑπῆρχε τι εὐθυμον καὶ χορευτικόν...

Ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν ὀλιγώστευτε,

Τ' Ἀνάπλι, τὸ Βαλιέτσι μας, ἡ Τρίπολις, τὸ Λάλα, τὰ Δερεβενάκια, τ' Ἀρμυρό, δὲν χὰθ' οὐτ' ἡ Δραμπαλά!

Ὁχι, πατρίδα μου γλυκεῖα! Γιὰ μᾶς δὲ θὰ πεθάνη τοῦ Ὑψηλάντη τ' ὄνομα, οὔτε τὸ Δραγατσάνι!

Ὁ Ρήγας μετὰ τὸν Κοραῆ κ' οἱ Κολοκοτρωναῖοι κ' ὁ Βύρων δὲν πεθαίνουνε! οὔτε οἱ Δελμηγιανναῖοι!

Πῶς νὰ πεθάνη ὁ Κοσμάς, ὁ Τράκας, ὁ Σουλιώτης κ' ὁ Διάκος μετὰ τὸν Πανουργᾶ κ' ὁ γερω-Λυοβουνιώτης; Πῶς νὰ πεθάν' ὁ Μπότσιαρης μετὰ τὸν Καραισκάκη κ' ὁ Γκούρας μετὰ τὸν Νοταρά κ' ὁ Φλέσιος στὸ Μανιάκη; Πῶς νὰ πεθάν' ὁ Στάϊκος, ὁ Ζαχαριάς, ὁ Γρίβας ὁ Λόντος, ὁ Νικηταρᾶς, ὁ Νάκος κ' ὁ Καλύβας; Πεδαιν' ὁ Ἀναγνωσταρᾶς κ' οἱ Μανρομυχαλαῖοι, ὁ Κρεββατᾶς κ' ὁ Μπότσιας καὶ οἱ Πετιμεζαῖοι; Πεδαιν' ὁ Ἀνδρουτσοῦς στῆς Γραβιάς, τὸ χωματένιο χάνι κ' οἱ ἑκατὸν δεκαοχτώ, μετὰ τὸν Κατοιχογιάννη;

Ὁχι, πατρίδα μου γλυκεῖα! Γιὰ μᾶς δὲ θὰ πεθάνη τοῦ Ὑψηλάντη τ' ὄνομα, οὔτε τὸ Δραγατσάνι!

Τοῦ Πατριάρχου τὸ σχοινί! τοῦ Γερμανοῦ ἡ σημαία!

Γιὰ μᾶς δὲ θὰ σαπίσουνε! θάστεκουνη πάντα νεά, Νὰ μᾶς θυμῶν πάντοτε τὰ σκληρωμένα μέρη σὴν τοῦ Χριστοῦ μας τὸ Σταυρὸ στοῦ Γολγοθᾶ τὰ μέρη!

ΣΠΥΡΟΣ Γ. ΤΑΞΙΟΠΟΥΛΟΣ

οἱ ἄνδρες ἦσαν ὀλιγίστοι. Δὲν ἐνόουν διατὶ αὐτὰ πολοῦσιν ἐκατάς, διαπραγματεύονται, ἀναχωροῦσι. Τοῦτο τὸ ἤθευρα ποτὲ, ἀλλὰ τώρα δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνθυμηθῶ ὅσον καὶ ἂν ἐτάραττα τὴν καταπυρωμένην κεφαλήν μου...

—Γυναῖκα!—ἐσταμάτησε μίαν ἐξ αὐτῶν—διατὶ πωλεῖτε τὸν ἐαυτὸν σας;

Μὲ ἐκύτταξε μετὰ ἄγριον καὶ ἐχθρὸν βλέμμα ἀλλ' ἀπεκρίθη ἡσυχῶς.

—Διότι δὲν ἔχω ἐκεῖνο τὸ ὅποτον σεῖς ἔχετε.

—Τί πρᾶγμα; ἠρώτησα καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀόρατος, ὁ κακὸς, ὁ χορτασμένος ἄνθρωπος ἐτέντωσε τὰ χεῖλη του καὶ τὰς παρεῖας σχηματίσας μειδιᾶμα. Αὐτὸς ἤξευρε ὅτι ὄχι: πρὸ πολλοῦ δὲν ἤθελε ερωτήσω—τί πρᾶγμα; Ἐκεῖνη δὲ σιωπηλῶς ἐστράφη καὶ ἤρχισε νὰ πρέχη κατόπιν ἄλλου διαβάτου.

—Μὲ ἐπλησίασε ἄλλο—ὦ! πῶς εἶπε ἰσχυρῶς! εἶπε τάχα ἀσθενῶς;—Ὁχι: εἶμαι ὑγιής.—Πηγαίνουμι εἰς τὴν κατοικίαν μου—Διατὶ;—Τί παραξένοος ἄνθρωπος—Διατὶ;... Σὺ ἔχεις ἀνάγκην ἀπὸ ἐμεὶ καὶ ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην τῶν χρημάτων σου, θέλω νὰ φάγω, ἐνοεῖς;—Μὲ ἐκύτταξε εἰς τὰ ὄμματὰ ἀναμένοισα ἀπάντησιν.—Ἐπερίμενα καὶ ἐγὼ... Ἐνθ' ἐγὼ καὶ αὐτὴ ἐπερίμενα συνῆδη κατὶ φοβερὸν καὶ ἀπρόσδοκτον.—Δέκα χιλιάδες σκύλοι: ἐγύγισαν, ἀλλ' ἐγὼ ἤσθάνονην ὅτι οἱ ἦχοι τῆς βοῆς τῶν προέρχοντα ἔξωθεν καὶ ὄχι ἔσθθεν τοῦ ὄργανισμοῦ μου.—Τὸ πρόσωπον αὐτῆς κατεκοκκίνησε—Ναὶ αὐτοὶ ἦσαν ἦχοι ἰδιοὶ της. Σιγᾶ, ἥσυχα, ὡς νὰ ἐχάρισαν διὰ τὴν εὐρεσιν τυχείου συντάφου, συγγράμας καὶ ἐσθῆτος ἐγκύγισαν οἱ σκύλοι μου καὶ τῶν δύο—ἐμοῦ καὶ ἐκεῖνης.

—ὼ! ἐπὶ ἐνώπιον τοῦ ἄλλου καὶ ἀνάμεικτα ἡμῶν εἰς τὸν ἀέρα ἠχοῦσε ἡ συμφωνία εἰκοσι χιλιάδων πεινασμένων σκύλων.

Ἐκεῖνη ταχέως ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ φορέματός της, ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν χάλκινα νομίσματα καὶ μοῦ τὰ ἐπρότεινε... ἐγὼ ἔφουα ταχέως τρέχων.

—Κύριε φοιτητά! Κύριε φοιτητά!—μὲ ἐσταμάτησε φωνὴ δυνατὴ καὶ βαρυνώδης—τρέχετε διατὶ; δὲν θὰ εὐραστηθῆτε νὰ χορηγήσετε τοῦ ἄλλοτε φοιτητοῦ, τοῦ συμφοιτοῦντος 25 λεπτὰ διὰ ῥακι;

Alma mater σεῖς γνωρίζετε, ἐλευθερία, ἰσότης, ἀδελφότης. Χά! χά! Εὐραστήθητε—ἐπρότεινε τὴν ἰσχυρὴν νευρώδη χεῖρα του καὶ σιωπῶν ἐκράτει αὐτὴν ἐνώπιόν μου.

Ἦθελα νὰ σᾶς δώσω ἀλλὰ...—Ἀλλὰ δὲν ἔχετε; Χά! χά! ἀστεῖευσθε—τί ὠραία στολή! Ἐρευνήσετε εἰς τὸ θυλάκιόν σας!

Δὲν εἰζέθου διατὶ ἔχουσα τὴν χεῖρά μου εἰς ὄλα τὰ θυλάκια καὶ γελῶν εἶπα.—Ὁχι, τῆ ἀλήθειαν, δὲν ἔχω τίποτε οὔτε λεπτόν.

—Ἀλλ' ἐγὼ, ζέρετε, πεινῶ μου, ἀπεκρίθη καὶ ἡ φωνή μου ἔτρεπε ὡς θραυσμένη χορδὴ τετραχορδου—Πρὸ πολλοῦ δὲν ἔφαγα τίποτε—Πῶς πρὸ πολλοῦ, τὸν ἠρώτησα—Ἀπὸ χθὲς... εἶνε τάχα τόσο δύσκολον νὰ ἀποκτησῆ τις εἰς πόσον μεγάλην πόλιν πέντε λεπτὰ διὰ ἄρτον;—Δοκιμάσετε—Νὰ δοκιμάσω λέγετε;—Μάθετε ὅτι τοῦτο μου ἄρσει, ἄς δοκιμάσωμεν, ἐλάτε νὰ σταθῶμεν ἐδῶ εἰς τὸ κέντρον τῶν φαγητῶν, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, θὰ ἐξέρχονται καὶ ἵσως!—Ναί, ἀλλὰ χορτασμένος στόμαχος εἶνε κωφὸς καὶ δὲ ἐλαμυρόνην... Ταῦτα εἶπὼν καὶ μετὰ ἐκπληξίν κυττάζας με μετ' ἠκολούθησε ταπεινῶς μέχρι τῆς θύρας τοῦ πλουσίου φωτισμένου ξενοδοχείου.

—Ἀλλ' ἐὰν δὲν δώσουν, τότε τί μέλλει γενέσθαι;—Πῶς; δὲν θὰ δώσωσι; ἀπήντησε μετὰ ἐκπληξίν καὶ πάλιν ὁ ἀόρατος κακὸς καὶ χορτασμένος ἐξέτεινε τὰς παρεῖας καὶ τὰ χεῖλη του σχηματίσας μειδιᾶμα.

—Διὰ τὸν ἀπλοῦν λόγον ὅτι λαμβάνουσι ἀλλὰ δὲν δίδουσι.—Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε τόσο ἀπλοῦν ὅσον νομίζετε—Καὶ οἱ δύο ἐσιωπῶμεν καὶ ἤμειθα εἰς τὴν θύραν—ἐκεῖνος ἐπιμόνως μετὰ ἐκύτταξε καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐστράβωσε σχηματίζον ἡσυχον καὶ δαγκαστικὸν μειδιᾶμα.—Καὶ ἐγὼ ἰστάμην καὶ ἐσκεπτόμην—Θὰ ἐνόησε τάχα; ἔφαρνα ἔφαρνα, ἐγέλασε καὶ εἶπε.—Νὰ μὴ εἶσθε συγγενῆς μου; πολὺ εὐχάριστον αὐτὴν τὴν νύκτα μετὰ χαρὰν νὰ ἀνοίξῃ τις τὰς ἀγκάλας του εἰς συγγενὴ φέροντα στολήν...

Δὲν ἐπρόφρασε νὰ τελειώσῃ ὅτε ἀνοίγει ἡ θύρα τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἐξέρχεται ὑψηλὸς κύριος μετὰ μακρὸν μέχρι ποδῶν ἐπανωφόριον.

Ὁ κύριος ἐσφύριζε, ἔβαλε τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια τοῦ φορέματός του καὶ ἀπεμακρύνθη μὴ ρίψας βλέμμα πρὸς ἡμᾶς.—Λοιπὸν, συγγενὴ προχθόνε, ζήτησε τύχην, εἰ δὲ μὴ αὐτὴν θὰ σὲ βασανίσῃ—καὶ μετὰ ἔσπρωξε πρὸς τὸν ἀναχωροῦντα κύριον—Προχωρήσατε ταχέως τὸν ἔφαρνα καὶ ἐν σιωπῇ ἔτεινα τὴν χεῖρα μου—αὐτὸς ἐστράφη πρὸς ἐμὲ μετὰ ἐκύτταξε καταφρονητικῶς καὶ μεγαλοφώνως εἶπε—Συγχαροῦσθε, δεῖ ἔγω τὴν τιμὴν, λαυθάνεσθε καὶ ἐγγίξαστε τὸν πλῆθος τοῦ ἔφυγε. χά! χά! ἐνόμισε, ὅτι τείνω τὴν χεῖρα κατὰ λάθος—Ἐπέστρεψα πρὸς τὸν συγγενὴ καὶ μετὰ ὑπεδέχθη μετὰ φράσιν, ὡς φαίνεται, πρὸς ἐνομομασμένην.—Ἐκαταλάβατε λοιπὸν τί θὰ εἶπῃ ἀδὲν δίδουσι;—Ἐκατάλαβα; ἐγὼ πλέον δὲν ἐπεινοῦσα—ἰστάμην ὡς θεωρία τῆς πείνης καὶ ἡ ἕσσις μου αὐτὴ ὁμοίαν ἐρώτησιν ψυχρὰν καὶ λαίμαργον—τί μπόρεῖ τις νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ πείνας; Ἐλοιπὸν τώρα; μετὰ ἠρώτησε, ἄς ὑπάγωμεν ἄρα νὰ κλάψωμεν Ἐ;—ὡς φαίνεται μετὰ ἐρεθίζει καὶ ἠσθάνθη ἀπύλυτον ἀνάγκην ν' ἀποσυρθῶ.

—Πηγαίνουμι! εἶπε.

Δὲν εἶνε εὐκόλον, ἐγὼ μὲν ἄλλοτε φοι-

τητής σεις δὲ ἦδη καὶ ἐξαφνα τοιαύτη πρᾶξις κλοπή! — Λοιπὸν ἅς εἶνε — ὄλοι οἱ παρόντες θὰ κατανήσονται παρελθόντες. Χά! χά! κατὰ τὸ Alma mater δὲν εἶνε πρόπον, ἀλλὰ... προφθάνετε ν' ἀποθάνετε ἀπὸ πείνα — Τί λέγετε... ἀπὸ πείνα ἀποθνήσκουσι; — Χά! Χά! ἔτριξαν οἱ ὀδόντες τοῦ συγγενοῦς καὶ ἀκόμη ἐρωτᾷ — Ὑπάγωμεν ἀς ἰδρῶσμεν τὴν ἰσότητά ὅ,τι ἀποκτήσωμεν νὰ χωρίσωμεν εἰς τρεῖς μερίδας τὴν μίαν δ' ἐκείνους, βλέπετε, οἱ ὅποιοι περιφέρονται, τὴν ἄλλην διὰ σᾶς, καὶ τὴν τρίτην δι' ἐμέ. — Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε ἐλευθέρων καὶ ἀδελφικόν.

Δὲν μοι ἐπέτρεψε ν' ἀποκριθῶ καὶ ταχέως ἐπροχώρησε δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ τὸν ἀκολουθήσω — Εἰς τὸ οἶκμα δὲν θὰ εἰσχωρήσῃς, δὲν εἶνε ἀκόμη καιρῶς, μοι εἶπε, ἔγω ἄλλο σχεδόν εἰς τὸν νοῦν μου — Ἀς εἰσέλθωμεν ἐδῶ εἰς τὸ μικρὸν ἐργαστήριον — Δὲν εἶνε ἐκεῖ κανεὶς πλὴν τοῦ πωλητοῦ — Θὰ ἔμβω μαζύ σας ἀλλ' ὡς νὰ μὴ εἴμεθα γνωρῖμοι — Θὰ ζητήσετε σιγάρα ὀνομαζόμενα «Σκέψις», αὐτὰ εὕρισκονται εἰς τὴν ὑψηλὴν σειρὰν — χά! χά! με τὴν «Σκέψιν» θὰ πραγματοποιήσωμεν τὰς σκέψεις μας! αὐτὸς θὰ ἀναβῆ διὰ τὰ σιγάρα καὶ τότε ἐγὼ ἐκτελῶ τοῦς σκοποῦς μου. * Ὅλα αὐτὰ εἶπε σοβαρῶς με σκέψιν.

Εἰσήλθωμεν... ἐζήτησα 10 σιγάρα «Σκέψις» ὁ ἐργοστασιάρχης ἔθεσε τὴν κλίμακα ἐστᾶθη εἰς τὴν τελευταίαν βιβλιδοῦ καὶ ἐστράφη — Ὁ συγγενὴς ἔχωσε εἰς τὸ θυλάκιόν του ἐν τεμάχιον χοιρινοῦ παστοῦ, ἐφώνησε εὐθύμως ὡς νικητὴς — φεύγωμεν! ἤνοιξε τὴν θύρα καὶ ἔφυγε — Ἐκεῖνο ἐπῆδησε ἀπὸ τὴν κλίμακα μὲ εἶπε ἐσπευσμένως «Μεῖνατε ἐδῶ» καὶ ἔτρεξε — Μεῖνατε ἐδῶ» χά! χά! ἐγὼ σιγὰ ἐζήλητον, ἔκαμον δύο τρίτα βήματα βραδέως, καθὼς βαδίζεις εἰς δωμάτιον εἰς τὸ ὄποιον φοβεῖσαι καὶ δευτέραν φοράν ἔτρεξε — «Μεῖνατε ἐδῶ! ἔσταζε εἰς τὴν κεφαλὴν μου κἄτι ὑγρὸν γλιστερόν καὶ ἐστέγασε εἰς τὴν κατακυρωμένην ὡς σίδηρος κεφαλὴν μου — ἡ στολή μου τὸν ἠπάτησε

Εἰς τὸν οἶκον ὄλοι κοιμῶνται — ἡσυχία — Ἐγὼ, ὡς κλέπτῃς προχωρῶ διὰ τοῦ μαγειρίου εἰς τὸ δωμάτιόν μου εἰς τὸ μαγειρεῖον κοιμάται οἰκοδόποινα πλύστρα μετὰ τρεῖς τέκνα εἰς τὸ μαγειρεῖον αἰσθάνομαι ὀσμὴν προσφάτου ἄρτου — ἄρτος! Θεέ μου! ἄρτος! ἀλλὰ ποῦ εἶνε... Ἐκεῖνη ἡ ἰδίᾳ δύο ἡμέρας δὲν ἔφαγε τίποτε, ὥστε φαίνεται ὅτι ἤνυε — Πολὺς ἄρτος ἄρχε; ἴσως πωλεῖ μόνον ἄρτον καὶ ἄρτος δὲν ὑπάρχει. Τότε τί; * Ὁχι, ὑπάρχει. Εἰς ἀνάγκην ἡ ἰδέα διὰ αὐρίων... Κἄποιος μοῦ ἐψιθύρισε ἀλλ' ἐγὼ; ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκην — Τέκνα ἅς ὑποθέσωμεν δὲν ἔχω, ἄλλοι ἀναθεματισμένοι σκύλλοι, οἱ κατηραμένοι γαυγίζουσι περισσότερον παρ' ὅλα τὰ πεινῶντα τέκνα.

Πηγαίνω εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἐκδύομαι, πλαγιάζω κατὰ γῆς καὶ μετὰ τὰ τέσσαρα κρατῶν τὴν πνοὴν φθάνω εἰς τὸ μαγειρεῖον — Ποῦ εἶναι ὁ ἄρτος; ζητώ μετὰς χειρῶς πανταχοῦ. Καλοὶ οἱ σκύλλοι, μετὰ τὴν ὄσφρησιν εὐρίσκουσι τὸν ἄρτον. Ἰδοὺ αὐτὸς περιτυλιγμένος εἰς ὑψαγμα εἰς μίαν ἄκραν. Τὸν ἐκρυψαν ἄρα ἀπὸ ἐμέ;

Τί δυσάρεστον, λυπηρόν, προσβλητικόν! Γλυστρῶ πρὸς τὸ δωμάτιον, βαρῶ τὸν ἄρτον εἰς τὰς χειρᾶς μου, τὸν σφίγγω εἰς τὸ στήθος. Μόνον μικρὸν τεμάχιον... ψιθυρίζω ἐγὼ... θὰ τοὺς ἀφήσω.

Λαμβάνω τεμάχιον ἄρτου, τὸ φέρω εἰς τὸ στόμα, ὄξυς καὶ κοπερὸς σπασμὸς συσφίγγει τὸν στόμαχόν μου, διακόπτει τὴν πνοὴν, ζαλίζει τὸν νοῦν μου... Μετὰ τρεῖς ἡβδομάδας ἐρέθηεν εἰς νοσοκομεῖον.

— Κύριε, σᾶς παρακαλῶ, ἐλεημοσύνη, ἔλασα τὴν φωνὴν μου καὶ δὲν μπορῶ νὰ ζῆσω. — Περιέργων, μήπως εἶσθε καλλιτέχνης; — Ὁχι, κύριε, πουλῶ ψᾶρια.

Μήτηρ (πρὸς τὸν μικρὸν Θεωμῶν της). — Κύττα ἐκεῖνη τὴν ἄσπρην ἀγγελᾶδα, Θεωμᾶ. Αὐτὴ εἶνε ποῦ σοῦ δίδει κάθε μέρα τὸ ἄσπρο γάλα σου. Θεωμᾶ. — Καὶ ἐκεῖνη ἡ χονδρὴ μακρὴ ἀγγελᾶδα μᾶς δίδει τὸν καφέν, δὲν εἶν' ἔτσι μακά;

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Πῶς γινόμεθα δεξιόχειρες

Ἐὰν προσέξετε τὰ μικρὰ παιδιὰ θὰ ἴδητε ὅτι μεταχειρίζονται τὴν δεξιὰν χεῖρα περισσότερο. Ἐντὸς τῆς ἀριστερᾶς. Ἰδοὺ δὲ πῶς ἐξηγεῖ τὸ φαινόμενον ἓνας ἐπιστήμων. Ἐπειδὴ ἡ καρδιὰ κεῖται εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ θώρακος ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ ἀριστερὰ χεῖρ ὑποβάσσει μετῶν βάρους ἢ τῆς δεξιᾶς. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ἐπὶ τῶν μικρῶν παιδιῶν τὴν μὲν δεξιὰν κινουμένην κινουμένην εὐχερῶς, τὴν δὲ ἀριστερὰν μόλις ὑπεγειρομένην ἐκ τοῦ ἐδάφους. Πλὴν τούτου ὑπάρχει καὶ ἕτερος λόγος, κατὰ τὸν ὅποιον ἐὰν τὰ ἔργα, τὰ ὄποια ἐκτελοῦμεν διὰ τῆς δεξιᾶς τὰ ἐκἀνωμεν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἠθέλομεν παραβιάσει μεγάλας τὴν λειτουργίαν τῆς καρδίας καὶ τῶν συμπαρμακροῦντων αὐτῇ ἀγγείων.

Ποῖα τὰ ἰσχυρότερα ζῶα

Ἐὰν μᾶς ἠρώτα κανεὶς ποῖον εἶνε τὸ ἰσχυρότερον ζῶον τοῦ κόσμου, ὁ νοῦς μας ἀμέσως θὰ ἔτρεχεν εἰς τὰ ἄγρια θηρία, λέοντας, ἐλέφαντας, κλπ. Κανεὶς δὲν ἠθέλε σκεφθῆ περὶ τῶν μικρῶν ζώων, καὶ δὴ περὶ ἐνός ὀστρεϊδίου. Ἐν τούτοις τόσον μεγάλη εἶνε ἡ δύναμις τοῦ μικροῦ αὐτοῦ μαλακίου, ὥστε πρέπει νὰ καταβάλῃ τις 13,195 φορὰς δύναμιν περισσοτέραν τοῦ βάρους του διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ἀνοίξῃ τὸ κάλυφός του. Διὰ τὴν λεπάδα (ἄλλο εἶδος ὀστρακοδέερμου) ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ τις δύναμιν 1984 φορὰς περισσοτέραν τοῦ βάρους του, ὁ δὲ Βένους Βερρουκούζα, (ἄλλο εἶδος ὀστρακοδέερμου) δύναται νὰ ἐλκύῃ ἐπὶ ἑκατὸν χρόνον ἀντικείμενα 2,071 βαρύτερον τοῦ σώματός του. Κατὰ τὴν ἀπολογία τούτην, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος εἶχε τὴν αὐτὴν δύναμιν, θὰ ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ τὸ ἰλιγγιδῶδες βάρος 2,976,000 λιτρῶν!

Πράγματα ποῦ δὲν ἐσκέφθητε ποτὲ

Κατὰ μέσον ὄρον ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχουν 34,000 τριχῶν. Ὅτῳ ἐὰν καθ' ἕκαστον δευτερόλεπτον ἐκκρίσῃ ἑκάστην ἐξ αὐτῶν μολίς εἰς δώδεκα ἡμέρας θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐκκρίσῃ ὅλας ἐργαζόμενος ὅκτω ὥρας καθ' ἑκάστην. Ἐντὸς τοῦ αἵματος ἡμῶν ὑπάρχουν 25000,000,000,000 ἐρυθρὰ αἰμοσφαίρια, τὰ ὄποια τιθέμενα πλησίον ἀλλήλων θὰ καλύψουν ἐπιφάνειαν 3,130 τετραγωνικῶν γιαρδῶν. Σχεδὸν ὅλον τὸ αἷμα διέρχεται διὰ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου δις κατὰ λεπτόν. Ζυγίζει τὸ ἕν δέκατον τρίτον τοῦ ὅλου βάρους τοῦ σώματος καὶ διατρέχει τὰ διάφορα μέρη αὐτοῦ μετὰ ταχύτητα ἀπὸ δέκα ποδῶν μέχρι 1,666 γιαρδῶν, (σχεδὸν ἐνός μιλίου) καθ' ὥραν. Τὸ λίπος τοῦ σώματός σας εἶνε ρευστὸν στερεοποιούμενον μετὰ θάνατον. Εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ ὠφελιμώτερα στοιχεῖα, χρησιμεῖον ὅπως προφυλάξῃ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ψύχους, κατὰ τὰς συγκρούσεις, καὶ ὅπως χρησιμεύῃ ὡς τροφή διὰ τὸ σῶμα ἐν καιρῷ πείνης. Ὃταν ὁ ἐγκέφαλος πάθῃ ὑπερκιεῖται, ἰκανὸν αἷμα μεταφέρεται ἀπ' αὐτοῦ δι' ἀρτηριδίου εἰς τὸ κρανίον καὶ οὕτω προλαμβάνεται ὁ θάνατος. Τὸ δερμα ἅπαξ καταστραφέν δὲν δύναται νὰ ἀναγεννηθῆ. Διὰ τοῦτο βλέπομεν πολλαῖς βαθεῖας αὐλακᾶς ἐπὶ τοῦ προσώπου ἢ τῶν χειρῶν προσερχομένων ἢ ἐν καιρῷ μακροῦ ἢ ἐκ βραδῶν τραυματίων. Μόνον ἡ ἐπιδερμὶς δύναται νὰ ἀναγεννηθῆ. Τοὐναντίον οἱ μύες, τὰ νεύρα, τὰ αἰμοφόρα ἀγγεῖα καὶ ὁστά δύναται νὰ ἀυξήσῃ καὶ πάλιν, ἅπαξ βλαβέντα. Ὃ ἄνθρωπος εἶνε ὑδρόβιον ὃν μᾶλλον ἢ χερσαῖον. Διότι καίτοι ὡς ὄλοι ζῶμεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἐν τούτοις τὸ σῶμα ἡμῶν σύγκειται ἐξ ἑκατομμυρίων μικροτάτων μορίων τὰ ὄποια πλέουν ἐντὸς ὕδατος, ἀποτελοῦντες τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ ὅλου ἡμῶν σώματος. Εἰς τὸ ἐσώτατον μέρος τοῦ ὠτός μας, βαθεῖα εἰς τὸ φόνκκαλον, ὑπάρχει: ποσότης

ὑγροῦ, τὸ ὅποιον ἐνεργεῖ ὡς στάθμη χρυσίου εἰς τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σώματός μας.

Τρίψτε τὰ βρέφη σας με ἄλας
Διάλυμα ἄλατος ἐντὸς ὕδατος, τὸ ὅποιον πρὸκειται νὰ χρησιμοποιηθῆ διὰ τὴν λοῦσιν τῶν μικρῶν μας εἶνε ὠφέλιμον. Οἱ Ἑβραῖοι ἐκ παλαιότατων χρόνων πλύνουν τὰ νεογέννητα βρέφη των με διάλυμα ἄλατος καὶ θερμοῦ ὕδατος χρησιμεύοντος ὅπως σκληρύνῃ τὸ δερμα καὶ προφυλάττῃ τὰ μικρὰ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν.

Παράδοξος μονομαχία
Ἐπὶ Μεγάλου Ναπολέοντος οἱ στρατιωτικοὶ ἐμονομάχουν κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ὁπλίζοντο οἱ δύο ἀντίπαλοι με ἐγγχειρίδια καὶ ἀνέβαινον ἐφ' ἀμάξης, ἧτις ἐπρόκειτο νὰ διατρέξῃ ἀπὸ τοῦ στρατωνοῦ μέχρι τῆς πλατείας τῆς Ὀμοιοῖας μετὰ μεγάλης ταχύτητος. Οἱ ἔχθροι ἐτοποθετοῦντο ἀπέναντι ἀλλήλων ἐντὸς τῆς ἀμάξης ἔχοντες παραπλεύρως τοὺς μάρτυράς των. Καὶ τότε ἄρχιζεν ἡ μονομαχία, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ γίνῃ χρῆσις μόνον τῆς ἀριστερᾶς χειρῶς. Ὅτῳ εἰς συνταγματάρχης καὶ λοχαγός μονομαχίαντες ἐζήχθησαν καὶ οἱ δύο νεκροὶ ἀπὸ τῆς ἀμάξης. Ὁ μὲν πρῶτος ἔφερε δεκαοκτὼ τραύματα, ὁ δὲ δεύτερος μόνον τέσσαρα, ὧν τὸ ἕν διέτρησε τὴν καρδίαν του!

Ζῶα, τὰ ὄποια ἐρωτεύονται γυναῖκας.
Τὸ περιπαθεὲς βλέμμα μετὰ τὸ ὄποιον πολλάκις τὰ ζῶα μᾶς παρατηροῦν ἀσκαρδαμυκτὶ ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ἄλογα αὐτὰ πλάσματα αἰσθάνονται μίαν ἀκατανόητον συμπάθειαν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἀπειρα εἶνε τὰ παραδείγματα κυνῶν, οἴτινες νυτοκτόνησαν δι' ἀσπιρίας καὶ ἄλλων πεσοντων ἐπὶ σιδηροδρομικῶν γραμμῶν καὶ εὐρόντων ἐκεῖ τὸν θάνατον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν κυρίων των. Πάντα ταῦτα, καὶ ἰδίως τὰ ἐπιμένα παραδείγματα, ἀποδεικνύουν πόσον τὰ ζῶα αὐτὰ τρέφουν συμπάθειαν πρὸς τοὺς κυρίους των καὶ μάλιστα ἐὰν τύχῃσιν οὗτοι νὰ εἶνε γυναῖκες.

Πρὸ ἐνός μηνὸς μία Ἀγγλίς ἐκ Λιβερπούλης ἐπρόκειτο νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ Λονδίνον. Ἡ κυρία αὕτη εἶχε ἓνα κόνικλον, ὅστις ἦτο πολὺ ἀφωσιωμένος εἰς αὐτήν. Ἐτρωγεν ἔπινεν καὶ πολλαῖς ἐκοιμάτο μαζὶ τῆς ἀλλ' ἐπειδὴ θὰ τῇ ἐγίνετο βάρος δὲν τὸν παρέλαβε μετ' ἐκείτης εἰς τὸ Λονδίνον. Ὁ κόνικλος ἀπαλάσσε ἐκεῖνην τὴν ὄποιαν ἡγάπα ἔγεινε περίλυτος μὴ ἐνοῶν νὰ βάλῃ οὔτε ψίχालο στὸ στόμα του. Μάτην οἱ ὑπηρεταὶ προσεπάθον νὰ τὸν δώσουν νὰ φάγῃ ἐπὶ τέλος ἡναγκάσθησαν νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν κυρίαν, ἧτις ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ. Ἀδύνατον εἶνε νὰ περιγραφῆ ἡ χαρὰ τοῦ ἀλόγου αὐτοῦ ζῴου. Ἐχόμενον, ἐπῆδη καὶ ἔλειπε τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χειρᾶς τῆς κυρίας του πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν τῆς κυρίας καὶ τῶν οἰκείων της.

Τὸ περιστάτικόν αὐτὸ μετ' ὑπενθυμίζει ἓνα ἄλλο, τὸ ὄποιον ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Δυτικὴν Ἀγγλίαν μετ' ἓνα κοριτσάκι δώδεκα ἐτῶν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶχε ἓνα ψιτᾶκόν πολὺ ἀγαπητόν. Δυστυχῶς κατελήφθη ὑπὸ σφοδρᾶς περιπνευμονίας καὶ μετὰ πέντε ἡμέρας ἀπέθανε. Τὸ πτηνὸν μὴ βλέπον πλέον τὴν κυρίαν του κατέστη περιλυπὸν μὴ ἐνοῶν νὰ φάγῃ οὔτε νὰ πῆ. Μάτην προσεπάθησαν νὰ εἰσαῖξον διὰ βίας ψίχια εἰς τὸ στόμα του. Τὸ πτηνὸν δὲν ἔφαγε καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εὐρέθη νεκρὸν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ κλωβίου του.

Πολλὰ ἄλλα παραδείγματα ὑπάρχουν, τὰ ὄποια μαρτυροῦν ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα αἰσθάνονται ἀγάπην πρὸς τὰς κυρίας των καὶ μάλιστα εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε πολλαῖς αὐτοκτονοῦν.

Ἄνθρωπος — Πιάνο
Εἰς τὴν Ἀρκάνσα τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχει ἓνας ἄνθρωπος, Πίσου ὀνομαζόμενος, ὅστις δύναται χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του νὰ ἐξάγῃ ἐκ τῶν ρωθῶν του μελωδικὰς ὁμοίας μετὰ τὰς τοῦ πιάνου. Χιλιάδες κόσμου συρρέουν ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς διὰ νὰ ἴδουν τὸν παράξενον αὐτὸν ἄνθρωπον, ὅστις εὔρε τὴν τύχην του.

Ἡ ΠΟΝΗΡΟΤΕΡΑ ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ ΕΝΟΣ ΕΛΛΗΝΟΣ

Ἐν Λονδίῳ εἶχε μεταβῆ τελευταίως εἰς Ἑλλην μετανάστης, ὅστις προήρχετο ἐξ Ἀμερικῆς. Οὗτος εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ συναστραφέντας Ἑλληνας ἀνεκίνησε, ὅτι σκοπὸς τῆς μεταβάσεώς του εἰς τὴν ἀγγλικὴν πρωτεύουσάν ἦτο νὰ πωλήσῃ εἰς ἓν ἐργαστῆσιον πυρεῖον μίαν προτότυπον ἐφευρέσιν του διὰ τῆς ὄποιας αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐργοστασίου ἠδύναντο ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐφευρέσεως νὰ γίνον τριπλασιαστικῶς καὶ τετραπλασιαστικῶς.

Μετὰ δύο ἡμέρας ἐζήτησε νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὸν διευθυντήν τοῦ μεγαλλειτέρου ἐργοστασίου πυρεῖων, τὸ ὄποιον τῷ ὑπέδειξαν.

— Τί θέλετε; τὸν ἐρωτᾷ με ἀγγλικὸν φλέγμα ὁ διευθυντής. — Κύριε, τοῦ λέγει ὁ Ἑλληνας, εἶμαι κάτοχος μιᾶς ἐφευρέσεως, ἡ ὄποια χρησιμοποιοῦμένη παρ' ὑμῶν μὲν ἀποδοτικῶς θὰ ἀυξήσῃ τὰς ἐργασίας τοῦ ἐργοστασίου σας. — Νὰ τὴν ἀκούσωμεν, ἀπαντᾷ ὁ διευθυντής. — Ὃ τὴν ἀκούσῃτε τοῦ λέγει ὁ Ῥωμῆος, μετανάστης. Ἀλλὰ πρὶν ἀκούσῃτε εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀκούσῃτε μερικὰς λεπτομερείας. Τὴν ἐφευρέσιν μου θὰ σᾶς τὴν πωλήσῃω, ἀλλ' ὄχι διὰ πολλῶν χρόνων. Μόνον διὰ δύο μῆνας, διότι ἂν πέραν τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐφευρέσεως, δύναται ν' ἀποβῇ αὕτη ἐπιζήμηια διὰ τὸ ἐργοστάσιον. Ἐν περιόρισθῇ ἡ χρῆσις διὰ δύο μῆνας αἱ ὠφελειαὶ τοῦ ἐργοστασίου σας θὰ εἶνε κολοσιαιαί, ἐκ τῶν ὠφελειῶν δὲ τούτων, πρέπει νὰ λάβῃ καὶ ἐγὼ ἐν μέρος, κατ' ἐλάχιστον ὄρον 2 χιλ. λίρας.

Ἡ ἐφευρέσις μου εἶνε ἀπλὴ ἀπλουστάτη. Ἰδοὺ αὕτη! — Ἄντὶ ὁ σύρτης τοῦ κυτίου νὰ τοποθετήσῃ, ὅπως ἦδη τοποθετεῖται, νὰ διατάξῃτε τοὺς ἐργάτας τοῦ ἐργοστασίου νὰ τὸν τοποθετοῦν ἀνάποδα, οὕτως ὥστε τὰ σπῖρτα μολίς ὁ ἀγοραστής ἀνοίγῃ τὸ κουτὶ νὰ χύνωνται χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῇ ἀμέσως κατὰ γῆς. Τὰ χυμένα σπῖρτα βεβαίως, ἂν οὐδεὶς Ἀγγλὸς πολὺ ὀλίγοι ὅμως θὰ ἔχουν τὴν ὑπομονὴν νὰ σκύπτουν καὶ νὰ τὰ μαζεύουσιν.

Ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὄποιαν τὰ μαζεύουσιν πάντως τὸ περισσότερον μέρος αὐτῶν θὰ καθίστανται ἀχρηστον. Ἐνεκα τούτου θὰ ἀναγκάζονται νὰ ἀγοράσῃσιν ἄλλα καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς. Δὲν πρέπει ὅμως, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἑλληνας, νὰ παραταθῆ πέραν τῶν δύο μηνῶν, διότι τότε οἱ Ἀγγλοὶ ἀγορασταὶ τῶν πυρεῖων τοῦ ἐργοστασίου σας θὰ ἀρχίζουσιν πλέον νὰ βαρύνωνται καὶ νὰ ἀνανακτοῦν μετὰ τὴν μαρτυρικὴν κατάστασιν καὶ δὲν εἶνε ἀπίθανον, νὰ προτιμοῦν τὴν μάρκαν ἄλλου ἐργοστασίου.

Ἡ ἐφευρέσις ἐφάνη εἰς τὸν Ἀγγλον ἐργοστασιάρχην θαυμασία καὶ τὴν ἔθεσε τὴν ἐπομένην εἰς ἐφαρμογὴν. Ἡ αὐξήσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοστασίου ἔγεινεν καταφανῆς ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐργοστασιάρχης ἐτριπλασίασε τοὺς ἐργάτας. Οἱ Ἀγγλοὶ δὲν ἐπρόφθανον νὰ ἀγοράζουσιν σπῖρτα ἀπὸ τὸ ἐν λόγω ἐργοστάσιον. Μολίς ἡγόραζον ἐν κυτίον καὶ ἠνοιγον τοῦτο τὰ σπῖρτα ἔχοντο κατὰ γῆς χωρὶς καὶ αὐτοὶ νὰ καταλαμβάνουν πῶς χύνονται ἢ ἂν τὸ ἠνώσουσιν, ἀπέδιδον τοῦτο εἰς τὴν ἰδίαν των ἀδεξιότητα τοῦ νὰ ἀνοίγουν τὰ κουτιά.

Ἡ κατάσταση αὕτη ἐξηκολούθησε ἐπὶ δύο ἀκριβῶς μῆνας, ὅποτε ὁ ἐργοστασιάρχης ἐκείνος διὰ νὰ μὴ καταστραφῆ ἐντελῶς ἡ ἐπιχείρησις του, ἐπανεφέρει, τὸ πρῶτον καθεστὼς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐργοστασίου του δὲν ἤλαττώθησαν. Ἀλλ' ἡ ἐφευρέσις τοῦ Ῥωμηοῦ μετανάστου ἐπέτυχεν ἀρκετὰ καλὰ. Εἶς 55 χιλιάδας λίρας ὑπελογίσθησαν διὰ ἐπὶ πλέον κέρδη τοῦ ἐργοστασίου, τὰ ὄποια ἀπέφερον ἢ ἐπὶ δύο μῆνας ἐφαρμογῆς τῆς ἐφευρέσεως τοῦ Ἑλληνοῦ μετανάστου. Ἐκ τούτων κατὰ τὰ προσυμφωνηθέντα ὁ πρωτότυπος Ἑλληνας ἐφευρέτης ἔλαβε τὰς 2 χιλ. λίρας.

ΛΑΪΚΑ

Ἡ πρωτομαρτιὰ ἐν Ἀλμυρῷ

Τὴν ἐσπέραν τῆς παραμονῆς τῆς πρωτομαρτιᾶς, περὶ λύγων ἀφὰς δὲ τὰ παιδιὰ τῆς γειτονίας μαζεύονται εἰς ὁμάδα καὶ στολίζονται μετὰ διαφόρων εἰδῶν κουδούνια καὶ κρόταλα, τὰ ὅποια κρεμοῦν ἀπὸ τὸν λαμῶν καὶ ἀπὸ τὴν μέσση γύρω γύρω.

Εἷς ἐξ αὐτῶν κάμνει τὸν ἀρχηγὸ καὶ τὸ μπουλουκι (=ὄμας) ξεκινᾷ διὰ τὰ σπήτια τῆς γειτονίας. Ἐνίοτε μακρύνονται κάπως ἀπὸ τὸν στενὸν τοῦτον κύκλον. Μὰ συνηθέστατα μόνον εἰς τὴν γειτονιὰν περιτρέχουν, διότι μόνον ἐδῶ τοὺς δέχονται καὶ τοὺς φιλοδωροῦν, ἐνῶ ἔξω ἀπ' τὸν γινώριστον τοῦτον κύκλον ἐπειδὴ δὲν τοὺς εἰξεύρουν συνήθως τοὺς διώκουν χωρὶς ἀμοιβῆν.

Εἰς κάθε θύρα, ποῦ θὰ σταθοῦν ψάλλον τὸ κατωτέρω κροτοῦντες συγχρόνως ρυθμικῶς τὰ κουδούνια κλπ.

«Ὁξω ψύλλοι, ὄξω ποντίκια,
»μέσα ἑγεία, μέσα χαρά
»ὠσπου νᾶρθῆ ἢ Πασχαλιὰ
»μετὰ τὰ κόκκινα τ' αὐγά.»

Καὶ ὅταν μὲν τοὺς ἀνταμειψοῦν, φεύγουν εὐχρηστικέως, ἀλλ' ὅταν τοὺς διώξουν κακῆν καθῶς, τότε αὐτοὶ ἀντιστρέφουν τὴν ἀνωτέρω εὐχὴν εἰς κατάραν λάγοντες.

«Μέσα ψύλλοι, μέσα ποντίκια,
»ὄξω ἑγεία, ὄξω χαρά
»μὴ σᾶς βροῆ ἢ Πασχαλιὰ
»μετὰ τὰ κόκκινα τ' αὐγά.»

Φρικτὴ κατάρα!

Τὸ δὲ κρότημα τῶν κουδούνων εἶνε τόσον εἰς τὴν περὶστασίαν ταύτην διαμονιῶδες καὶ ἐκκωφαντικόν, ὥστε πᾶς τις θὰ ἐπροτίμα προ τοιαύτης τροπῆς τῶν πραγμάτων νὰ ἀμειψῆ τοὺς παραζῆλια παρὰ ν' ἀκούσῃ πειράγματά των.

Πόθεν ἡ ἀρχὴ

Ἐπιθέτω ὅτι τὸ κρότημα τῶν κουδούνων τοῦτο δὲν εἶνε πεδινὴ, γεωργικὴ συνήθεια, ὅπως θὰ ἐνόμιζε τις προκειμένου περὶ Ἀλμυροῦ, ἀλλὰ τὸναντίον εἶνε ποιμενικὴ συνήθεια, διότι μόνον εἰς τοὺς ποιμενικοὺς πληθυσμοὺς εἶν' εὐκόλον νὰ ἐξοικονομοῦν (κ' ἐπομένως νὰ προτιμοῦν τοιοῦτον τρόπον,) κουδούνια πολλά, τὰ ὅποια ἀφαιροῦν ἀπὸ τὰ πρόβατα κ' ἀπὸ τὰ γίδια των.

Ἐπιλείθη δὲ ἐνταῦθα, κ' εἶναι γενικὴ συνήθεια τῆς ἐπαρχίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καθ' ἣν τὸν χειμῶνα, κ' ἐπομένως καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς πρωτομαρτιᾶς, παρεγγείμαζον πληθῆ ἀπειρα ποιμνίων, κατερχόμενα ἰδίως ἀπὸ τῶν μακεδονικῶν ὄρειων.

Ἐξ αὐτῶν τῶν ποιμενικῶν λαῶν (οἱ ὅποιοι σήμερον, ἀφότου παρενετέθησαν τὰ ἐλληνοτουρκικὰ σύνορα, ὠλιγόστευσαν καταπληκτικῶς), εἶναι ὑπόλειμμα, συμπεραίνω, ἡ συνήθεια τοῦ κουδούνισματος.

Εἰς τὴν Ἠπειρον

Ἡ 25η Μαρτίου

Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἐκδιώξεως τῶν ἐνοχλητικῶν ζώφωρον διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω κροτημάτων εἰς τὴν Ἠπειρον γίνετα ὡς ἀνωτέρω κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς πρωτομαρτιᾶς, ἀλλὰ κατὰ τὴν 25 Μαρτίου, ἐπέτειον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Τότε ἀπὸ πρῶτας δὲ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ (ὁμιλῶ εἰδικῶς περὶ τοῦ Μακρύνου τοῦ Ζαχορίου, ἀγνοῶν ἂν καὶ ἀλλαχοῦ ταῦτο συμβαίνει) περιέρχονται ὡς ἀνωτέρω ψάλλοντα.

«Ὁξω φεῖδια, τσολοπίτες [=γουστέρης],
»τ' ἔρχεται Θεοῦ μαχαίρι
»νὰ σᾶς κάμη χίλια κομμάτια
»ζετὸ παράστημα τῆς θύρας.»

Καὶ τονίζουν ἰδιαζόντως τὸν τελευταῖον στίχον.

Ἄλλαι συνήθειαι

Κατὰ τὴν 25 Μαρτίου

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐν Ἠπειρῷ πάλιν, αἱ γυναῖκες ἀπὸ πρῶτας σκουπίζουν

ὀλόκληρον τὴν αὐλήν, καὶ τὸν πρὸ τῆς οἰκίας ἀντιστοιχοῦντα δημόσιον ἄρμονον, δὲ τὰς ἀκαθαρσίας τὰς συκαθροῖσιν εἰς τὸ κέντρον προσθέτουσι δὲ καὶ βουινίαις ξύων τῆς αὐλῆς καὶ τὰς κείων.

Ἐπερᾶν τοῦ κεινοῦ διέρχονται πρῶτα τὰ γίδια τοῦ σπιτιοῦ, τὰ ὅποια μαζύ μετὰ δὲ τὰς ἀκαθαρσίας τὰς συκαθροῖσιν εἰς τὸ κέντρον προσθέτουσι δὲ καὶ βουινίαις ξύων τῆς αὐλῆς καὶ τὰς κείων.

Ἐπειτα παίρνουν βουινία ἀναμμένη καὶ τὴν ρίπτουν εἰς πολλὰ σημεῖα τοῦ κήπου τῆς αὐλῆς, ὅπου καὶ μένουσι μέχρι τέλους. Καὶ δὲ αὐτῆς αἱ διατυπώσεις ἐπίσης καθαρτικὴν ἔχουσι σημασίαν.

Καίονται τὰ περασμένα χειμωνιάτικα κακὰ, τὰ ὅποια πρέπει νὰ μὴ ὑπάρχουν κατὰ τὴν ἐπερχομένην ἀνοιξὶν καὶ τὸ καλοκαίρι.

Ἀλμυρὸς

Ἀστέριος

Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ

Ἡ Διγενὴς νηχομαχεῖ κ' ἡ γῆ τονε τρο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Μὰ μέσα τοὶ ζαλάδες του παραμλεῖ καὶ

Νὰ χεν ἡ γῆς πατήματα κ' ὁ οὐρανὸς κερ-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Νὰ πῆτουν τὰ πατήματα νὰ πιανα τὰ κερ-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Νανέβαινα σὶν οὐρανὸ νὰ διπλωθῶ νὰ

Νὰ δώσω οἶσι τοῦρανοῦ

Γαμήλια ἔδιμα Ναυπακτίας

Ἐπάρχει παλαιὸν ἔθιμον ὅπως τρεῖς ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου τελεῶνται τὰ λεγόμενα προζύμια, ἴτοι προσέορτα τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην καλοῦσι πλείστους συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ νεάνιδας «γὰ νὰ εἰποῦν τὰ νυφιάτικα τραγοῦδια» τῶν μελλονύμφων. Κατόπιν θέτοντες μίαν σκάφην ἄλευρον τοποθετοῦσιν ἐναντι ἀλλήλων δύο μικρὰ παιδιὰ, δύο κοράσια ἔχοντα ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς των καὶ κοσκινίζουν τὸ ἄλευρον, ἐνῶ συγχρόνως κορίτσια ἰστάμενα ἐν κύκλῳ ᾄδουσιν εἰδικὰ νυφιάτικα τραγοῦδια, ὡς τὸ ἑξῆς:

Ἄγορος τὰ κοσκινίζει καὶ ζῆνθ' ἵ' ἀνεβα-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Νᾶχη μάνα καὶ πατέρα, νᾶχη γιουὺς καὶ

Νᾶχη θειάδες καὶ μπαμπάδες, νᾶχη ἀδέρ-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Παίζω μῆλο, παίζω ρόδιον παίζω δροσερὸ

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἄμα ἀρχίσαν τὸ ζύμωμα τὰ μικρὰ κο-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

τοῦ κρεμᾶ εἰς τὸν τράχηλον μίαν κουλούραν εἰσερχεται ἔπειτα ἐν μέσῳ εὐχῶν καὶ ἐπυφμιῶν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ὅπου ἐπακολουθεῖ γλέντι ἀδιάκοπον καὶ χορὸς μετὰ πυκνοτάτων πυροβολισμῶν, τὸ δὲ φλάμπουρον ἐμπήγεται εἰς τὴν στέγη τῆς οἰκίας. Σήμερον ὅμως εἰσχωρήσας ὁ ψευτοπολιτισμὸς καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὄρεινὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας κατήργησε τὸ φλάμπουρον καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ σβύσῃ δὲ ἀντε-
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Βετολίστα

Ἄνδρ. Σκαλιτσᾶς

Δημῶδη ᾄσματα Κύπρου

Τὰ χεῖλη σου τὰ κόκκινα
πὸν σὴν τὸ πομελόρι,
Θεέ μου, νὰ τὰ φίλησα
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Τὰ δυὸ τὰ μαγουλάκια σου
πὸν ἄσπρα σὴν τὸ γάλα,
Θεέ μου, νὰ τὰ φίλησα
κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατροχᾶ, πῶς θὰ τονε

Ἐμπλάσᾳ τῆς μέσ' ἵς τὸ στενὸ
κ' ἐπήγαγε ἵς τὴν θειάν τῆς
κ' ἐπήγᾳ τῆς ἕνα φιλι
Ἰς τὴν βούκκν τὴν δεξιάν τῆς.

Τὸν τόπον ποῦ σὲ φίλησα
θωρῶ τον καὶ θὰ σκάσω,
φαίνεσται μου ἕπεσε φιλι
καὶ σύφκα νὰ τὸ πιάσω.

Ἰντα τραγοῦδι νὰ σοῦ πῶ,
μάννα μου, νὰ σ' ἀρέσῃ
πῶχεις ἀγγελικὸν κορμὶ
καὶ δαχτυλίδι μέση;

(Συλλογὴ Νικ. Ἀγκωνιάτου)

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ 21

ΠΩΣ ΤΟΥΣ ΚΡΙΝΕΙ ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝ

Πρὸ τίνος χρόνου ἐξεδόθησαν εἰς τεῦχος ὑπὸ τῆς Ἀμερικανίδος κυρίας Ριχάρδ τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ πατρὸς τῆς Ἀμερικανοῦ φιλέλληνοῦ Χάου, ὅστις κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως εἶχε κατέλθει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὑπηρετήσας τὸν ἔθνον ἀγῶνα μακρὸν ὡς στρατιωτικὸς ἰατρός. Πολλὰ τὰ ἀγνωστα τοῦ βίου καὶ τῶν ἐπεισοδίων τῶν τότε Ἑλλήνων φέρει εἰς φῶς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦτο τοῦ φιλέλληνοῦ Χάου, ἀλλ' ἀξιοῖ ἰδίως προσοχῆς εἶναι οἱ χαρακτηρισμοὶ του περὶ τῶν δρασάντων τότε προσώπων τῆς ἐπαναστάσεως.

Τοὺς ἀρχηγούς τῆς ἐπαναστάσεως εἶδε καὶ ἐγνώρισε. Πολλοὺς αὐτῶν χαρακτηρίζει διὰ γρημμῶν ὀλίγων, ἀλλὰ ζωηρῶν καὶ ἐκφραστικῶν. Τοῦ Κολοκοτρῶνη τὴν στρατηγικὴν ἱκανότητα δὲν ὑπερτιμᾷ. «Ἄλλ' ὡς ἀξιωματικὸς ἐν ἐνεργείᾳ, ὡς στρατιώτης, δὲν εἶχε εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὸν καλλίτερόν του. Εἶναι γενναῖος, ἀγρυπνῶν εἰς ἀναζητήσιν εὐκαιριῶν πρὸς δρασίν καὶ ταχύς εἰς τὴν χρησιμοποίησιν πάσης εὐκαιρίας. Ἐχεῖ πρὸ πάντων εἰς ὑπεράσπαστον βαθμὸν τὴν τέχνην νὰ προσελκύνῃ τοὺς στρατιώτας του. Τοὺς γνωρίζει ὅλους—ἕνα ἕκαστον χωριστά. Ὅλοι τὸν ἀγαπᾶσι, τὸν θαυμάζουσι καὶ τὸν φοβοῦνται.»

Ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν του ὄψιν δὲν ἐπαινεῖ ποσῶς τὸν Κολοκοτρῶνην. Ἐπ' ἐναντίας τὸν θεωρεῖ ἐπικίνδυνον. «Δὲν ἐξπηρετεῖ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὸς καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς εἶναι οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος.»

Ἐξ ὅλων τῶν ἐξεχόντων Ἑλλήνων τὸν Μαυροκορδάτον πρὸ πάντων ὁ Χάου ἐκτιμᾷ. Ὅτε διεδόθη ἡ φήμη, ὅτι ἦτο καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν φονευθέντων εἰς τὴν Σφακτηρίαν, «Ὡ Ἑλλάς—γράφει εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του—ἔχασε τὸν στερεώτερον στῦλόν σου.»

Τοῦ Δημοκρίτου Ὑψηλάντου ἐκθειάζει τὴν ἀρετὴν, τὸν πατριωτισμόν: «Εἶναι φιλόπατρις καὶ γενναῖος ὅσον ὁ Οὐάσιγκτων, ἀλλὰ

Ἡ ΔΗΜΟΤΙΚὴ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΜΟΝ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Ποὺς εἶδε τέτοια συννεφιά
Ποὺς εἶδε τέτοια ἀντάρα
Π' αὐτὸ τὸ χρόνον πλάκωσαν
Ἄνατολὴ καὶ Δύση;
Τὸν Πατριάρχη κρέμασαν
Τὸν Ἄγιο τὸν Γρηγόρη
Σὰν νᾶτανε κατὰδικος
Στῆς Ἐκκλησιᾶς τῆ πόρτα
Ἐκεῖ ποῦ ἔλειτούργαε
Κι' εὐλόγαε τὸ γένος
Πλακώνουν οἱ Γιαννίσαροι
Πλακώνουν κι' οἱ Ὄβρειοι
—Κόπιασε, ἀφέντη Δέσποτα,
Διάβασε τὰ Φιρμάνια
Ποῦ λὲν νὰ σὲ κρεμάσουνε
Στῆς ἐκκλησιᾶς τὴν Πόρτα
Δὲν σᾶρεσε νὰ κάθεσαι
Στὸ Θρόνον θρονιασμένος
Μὰ θέλησες Ρωμαῖκο
Τῆ Πόλη μας νὰ κάνης..

δυστυχῶς δὲν ἔχει τὰ ἄλλα προτερήματα ἐκείνου. Ἐκμεν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ κάμῃ. Τώρα εἶναι πάμπτωχος. Ἐὰν εἶχεν ἡ Ἑλλὰς πολλοὺς τοιοῦτους πατριώτας, δὲν θὰ ἦτο σήμερον εἰς τοιαύτην κατὰστασιν.»

Πρὸ πάντων ὅμως θαυμάζει τοὺς θαλασσινοὺς ἥρωας τῆς Ἑλλάδος. Δι' αὐτοὺς ὁ ἔπαινος του εἶναι ἀμέριστος. «Εἰς τὴν ὕδραν, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τομπάζη, γράφει, συνήτησα τὸν ἔνδοξον ναύαρχον, τὸν Μιαούλην. Εἶναι μεγαλόσωμος, ἀγαθὸς ἐξηκοντοῦτης γέρον, με μίαν μύτην φοβερῶν διαστάσεων. Ἐὰν δὲν ἐγνώριζα ποῖος εἶναι, δὲν θὰ τὸν ἐξελάμβανον ὡς μέγαν ἄνδρα, οὔτε θὰ μοῦ ἔκαμνον ἐντύπωσιν δι' ἄλλα τι ἐκτὸς τῆς μύτης του». Κατόπιν εἰς τὸν Πόρον συναντᾷ πάλιν «τὸν σεβάσιμον Μιαούλην με τοὺς δύο ἀδελφοὺς τὸν Μανώλην καὶ τὸν Ἰακωβᾶκη Τομπάζη, ἐπιβλέποντας ἐκεῖ τὴν γινομένην ἐργασίαν. Με ὑπεδέχθησαν φιλικῶς καὶ ἡσθάνθη περισοτέρως ὑπερηφάνειαν σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ Μιαούλη, παρὰ ἂν ἠξιούμην τοιαύτης τιμῆς ἀπὸ τὸν μεγαλτερον ἡγεμόνα τῆς χριστιανωσύνης.»

Τὸν Κανάρη ἐγνώρισε κατὰ πρῶτον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1827. «Ὅταν εἰσῆλθα εἰς αἴθουσαν τοῦ πλοίου, εἶδε ἕνα ἄνθρωπον μικρόν τὸ σῶμα καθήμενον ἐκεῖ, ἐνδεδυμένον ἀπλῶς, σχεδὸν εὐτελῶς καὶ μὴ ἔχοντα τίποτε τὸ ἀξιοπαρατήρητον, ἐκτὸς ἴσως τῶν μεγάλων ἐξεχόντων ὀφθαλμῶν του, οἱ ὅποιοι καίτοι στεροῦμενοι λάμψεως, ἦσαν ὅμως ἐκφραστικώτατοι, ὅταν με ἠτένισαν. Τὸν συνεζήτησα διὰ τὰ λαμπρά του κατορθώματα, ἀλλ' ἤκουσε τοὺς ἐπαίνους μου ψυχρῶς, ὡς πράγμα τι εἰς τὸ ὅποιον ἦτο συνειδημένος. Ἐκ τῶν ὑστέρων κρίνοντες, ἐξηγοῦμεν συχνάκις τὴν μορφήν ἐνὸς ἀνθρώπου κατὰ τὸν τρόπον συνάδοντα μετὰ τὸν χαρακτῆρα του. Οὕτως ἡ ἀπαθής, ἡρεμὸς καὶ ἀφελὴς ἐκφρασις τοῦ Κανάρη δύναται νὰ κριθῇ ὡς ἐνδειξίς τῆς τόλμης, τῆς ἀποφασιστικότητος τῆν ὁποίαν μαρτυροῦν αἱ πράξεις του. Δὲν θὰ λησμονῆσω ποτὲ τὸ λεπτόν ἀλλὰ κανονικὸν σῶμά του, τὸ ὑψηλὸν μέτωπον, τοὺς προέχοντας ὀφθαλμοὺς, τὸ κατὰμυρον χρῶμα τῆς κόμης, τῶν ὀφρύων καὶ τοῦ μύστακος του, καὶ τὴν ὀλίγον ἀνασκευασμένην μύτην του.»

Ἡ ἐπαφή πρὸς τοιοῦτους ἥρωας δίδει θάρρος καὶ ἐμπνέει πίστιν εἰς τὸ μέλλον. Ὁ Χάου δὲν ἀπελπίζεται ποτὲ διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος.

Σοσιαλιστής: — Κύριοι, πρέπει νὰ παύσωμεν τὴν πλουτοκρατίαν, νὰ ὑποστηρίξωμεν τὸν ἐργάτην καὶ πολεμήσωμεν τὰ μεθυστικά ποτὰ διὰ νὰ εἴμεθα εὐτυχέστεροι. Ἐνας χωρικός: — Ἀλλὰ πῶς μποροῦμε νὰ εἴμεθα εὐτυχέστεροι ἀφοῦ θὰ ἔχωμεν ὀλιγοτέραν μύτην;

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΙΑ ΤΩΝ ΑΘΑΝΑΤΩΝ
ΑΡΜΑΤΩΛΟΙ ΚΑΙ ΚΛΕΦΤΑΙ
(ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΑ)

Ένα πουλάκι κάθουνταν στού Ζίδρου τὸ
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰν ποιητὴ, σὰν τ' ἄλλα τὰ
Μὲν ἐλαλοῦσε λυγρὰ μ' ἀνθρώπινη λαλίτσα...

Κλέφταις

Έβγῆκε ὁ Νάννος στὰ βουνά, ψηλά στὰ κορ-
κ' ἐμάζευε Κλεφτόπουλα, παιδιὰ καὶ παλ-
τὰ μάζωξε, τὰ σῦναξε, τάκαμε τρεῖς χιλιάδες
κ' ὀλνμερις τὰ δίδαχνε κ' ὀλνμερις τοὺς

Ο Χρόνης

Πολλὰ τουφέκ' ἀντιδογκοῦν, μιλιόνια κα-
'Αλῆ Τσεκούρας χαίρεται καὶ ρίχνει στὸ σπ-
Διαβαίν' ὁ Χρόνης γιὰ νὰ δῆλ' πιγαίνοντας
—«Πολλὰ τὰ ἐτ' μπουλοῦκμπασῆ» — «Καλῶς
Πῶς τάχεις Χρόνη μ' τὰ παιδιὰ, τί κάνουν
«Σὲ προσκυνοῦν μπουλοῦκμπασῆ καὶ σοῦ
Δώδεκα μέραις ἔλειπα, τί κάνουνε δὲν ξέρω».
—«Ἄν θέλῃς, Χρόνη μου, νὰ δῆλ'ς ὀμορφά
Τῆραξε μέσα στὸν τορβὰ νὰ δῆλ'ς ἀγγελου-
'Ο Χρόνης ἀνετριχιάσε, τὸν ἔφαγε αὐτὸ φεῖδι.
Πάγει τηράζει στὸν τορβὰ, τηράζει καὶ τί
Βλέπει τὸ πρῶτο τοῦ παιδι μὲ μὲρὸ παλλη-
'Ο νοῦς τοῦ σκοτεινιάστηκε, τὰ χεῖλ'ν του
Τηράζει κ' ἄλλη μιὰ φορὰ, τ' ἄλλο παιδί
Πέφτη στραβὸς μὲ τὸ σπαθὶ στὸ τούρκικο
Βαρεὶ δεξιὰ, βαρεὶ ζερβιά, βαρεὶ μπροστὰ
Σφάξ' Ἀρβανίταις δώδεκα καὶ δυὸ μπου-
'Αλῆ Τσεκούρας ἔπεσε καὶ τρεῖς ἀπανωθεῖο

Ο Κλέφτης

—«Βαδῖλν κάτσε φρόνιμα νὰ γίνῃς νοικο-
Γιὰ ν' ἀποχτήσης πρόβατα, ζευγάρια κ'
Χωριά κ' ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νὰ δου-

—«Μάνα μου ἴω δὲν κάθουμι νὰ γίνω νοι-
Νὰ κάμ' ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νὰ δου-
Καὶ νάμαι σκλάβος τῶν Τουρκῶν, κοπέλι
Φέρε μου τὸ βαριὸ σπαθὶ καὶ τάλιαφὸρ του-
Νὰ πεταχτῶ σὰν τὸ πουλὶ ψηλά στὰ κορ-
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, νὰ περπατήσω
Νὰ θρῶ λημέριον τῶν κλεφτῶν, γιὰτάκια
Νὰ πάω νὰ βρῶ τὸ Μάνταλο, νὰ σμιξῶ τὸν
Ποῦ πολεμοῦν μὲ τὴν Τουρκιά καὶ μὲ τοὺς
Νὰ μπῶ μὲ δαύτους σὺντροφὸς στὰ Τούρ-
Μὲ μιὰ σπαθιά νὰ κόψω τρεῖς, μὲ τὸ ντου-
Καὶ μὲ τὸ γιγατάγι μου σαράντα καὶ πε-
Πουρνὸ φιλεῖ τὴ μάνα τοῦ πουρνὸ ξεπρο-
Γιὰ σὰς βουνά μὲ τοὺς κρεμνοῦς, λαγκά-
«Καλῶς το τ' ἀξιο τὸ παιδί καὶ τ' ἀξιο παλ-
Οἱ Τούρκοι τὸν ἀγνάντεψαν καὶ παγανιά
Πῆγαν καὶ τὸν καρτέρεψαν ὅ' ἕνα ἀγριομο-
Κ' ἐστοχαστῆκαν τὰ σκυλλιά πῶς ἦταν σὰν
Σκοινιά ἔχαν νὰ τὸν δέσουνε, σὰν νάτανε
Μὰ κείνο τ' ἀξιο τὸ παιδί, τ' ἀξιο τὸ παλ-
Σὰ βγάξει τὸ βαριὸ σπαθὶ καὶ σάκαμε γι-
Σὰ θεριστῆς ἔφάνηκεν ὅταν θέριξ' ἀστάχια
Μ' ἀντίς ἀστάχια θέριξε τὰ τούρκικα κεφά-
Θερίζει Τούρκους δεκοχτῶ, κ' ἐλάδωσε τρι-
Τοὺς πῆρε καὶ τὰ πλιάτσικα κ' ἐγίνη κα-
'Ο ἀδάμαστος κλέφτης
Κι' ἂν τὰ δερδένια ἐτούρκεψαν, τὰ πῆραν
'Ο Στέργιος εἶναι ζωντανός, Πασσάδες δὲν
'Όσο χιονίζουνε βουνά καὶ λουλουδιζοῦν
Κ' ἔχουν ἢ ῥάχαις κρῖο νερό, Τούρκους
Πᾶμε νὰ λημεριάσωμεν, ὅπου φωλιάζουν
Σὲ κορφοβούνια, σὲ σπηλαιῖς, σὲ ῥάχες καὶ
Σκλάβοι σταῖς χώραις κατοικοῦν καὶ Τούρ-
Καὶ 'μεῖς γιὰ χῶραν ἔχομε ῥημναῖς κ'
Παρά μὲ Τούρκους, μὲ θεριά καλύτερα νὰ
'Ο λαβωμένος κλέφτης
Παιδιὰ μου, μὴ σκανιάζεσθε καὶ μὴ παρα-
'Εγὼ δὲν ἔχω τίποτε, λίγο 'μαι λαβωμένος
Πικρὸ εἶναι τὸ λάδωμα, γλυκὸ εἶν' τὸ μο-
Τραβάτε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ
Πάρτε με, παλληκάρια μου, λίγῳ κ' ἀν-
Γιὰ πάρτε με κ' ἐβγάλτε με σὲ μιὰ ψηλὴ
Καὶ στρώστέ μου χλωρὰ κλαδιά καὶ βάλτε
Καὶ φέρετε μου γλυκὸ κρασί ἀπὸ τοὺς Πα-
Νὰ πλύνω τὴν λαβωματιά ποῦ εἶμαι λαβω-
Καὶ πάρτε τὸ μαχαίρι μου τ' ἀσημοχάν-
Καὶ φκιάστε μου τὸ μνημά μου καὶ φκιάστε
Νᾶναι πλατύ, νᾶναι μακρύ, νὰ πέρη δυὸ
Νὰ στέκ' ὀρθὸς νὰ πολεμῶ, νὰ πέφτω νὰ
Καὶ 'ς τὴν δεξιά μου τὴν μεριά ἀφήστε
Νὰ μπεινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ τῆς ἀνοιξῆς

Ο θάνατος τοῦ κλέφτου

Σαράντα κλέφτες εἶμαστε, σαράντα χαρα-
Κ' ἐκάμαμ' ὄρκο στὸ σπαθί, τρεῖς ὄρκους

Π' ἂν ἀρρώστησῃ ὁ σὺντροφὸς ὅλοι νὰ τὸν
'Ός τῶθελεν ἢ μοῖρὰ του, τὸ βαρυροζικὸ
'Αρρώστησ' ὁ καλύτερος, ὁ πλοῦσιος κ'
'Ενας τὸν ἄλλον κανοεῖ κ' ἕνας τὸν ἄλλο
'Σύντροφοι, τί τὸν κάνουμε τὸν ξένον εἰς
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε μὲ τὸν καιμὸ στὰ
'Παιδιὰ, στὰ χέρια πάρτε με καὶ μὲσ' στὴν
Καὶ μὲ τὰ χέρια σκάψετε τὴ γῆ, ποῦ θὰ μὲ
Φουχτιά χῶμα καὶ φίλημα, φουχτιά χῶμα
Καὶ ῥίξτε με τὰ 'πίστομα, νὰ μὴ σὰς 'δῶ
Κι' ἂν 'ὄπτε τὴ μανοῦλά μου, τὴν πολυκα-
'Όπου μὲ καταριώτουνε ταῖς τρεῖς φοραῖς
'Η μιὰ 'ταν τοῦ Βαγγελισμοῦ, ἢ ἄλλη τῶν
Κ' ἢ τρίτ' ἢ πλιὸ φαρμακερὴ μὲ τὸ ' Χρι-
Μὴν πῆτε πῶς ἀπέθανα, μὴτε πῶς με σκο-
Μόνε πῶς ἐπαντρεῦθηκα πολὺ μακρὴν στὰ
'Δεβεντὰ
Τώρα Μαῖά, τώρα δροσιά, τῶρ' ἀνοιξὶ κ'
Βγῆκαν οἱ βλάχοι στὰ βουνά, βγῆκαν τὰ
Νὰ βγῆ κ' ὁ Δῆμος βούλεται στίς Κλεφτου-
Νύχτα δελλόνει τ' ἄλογο, νύχτα τὸ καλι-
Βάνει ἀσημένια πέταλα, καρφιά μαλαμμα-
Βάνει καὶ τὰ σκαλόλουρα μὲ τὸ φιλι πλεμ-
Κ' ἢ νιά, ποῦ τὸν ἀγάπουνε, κ' νιά, ποῦ
Κρατεῖ κερὶ καὶ φέγγει του, ποτῆρι καὶ
Κι' ὅσα ποτῆρια τὸν κερνᾶ, τῶσαις φοραῖς
'Πάρε μ', ἀφέντη, πάρε με κ' ἐμένα, ὅπου
Νὰ μαγερεύω νὰ δειπνᾶς, νὰ στρώνω νὰ ξε-
Νὰ δὲ κερνάγω βασιλειᾶ, ῥῆγα νὰ σε κοι-
'Κεῖ, ποῦ παγαίνω, λυγρὴ, κορίτσια δὲν
'Εκ' εἶνε λύκωνε φωλειαῖς καὶ συντυχιά
Πᾶνε λιοντάρια 'Αρματαῶλοι καὶ Κλεφταῖς
'Πάρε μ', ἀφέντη, πάρε με κ' ἐμένα, ὅπου
Δός μου πιστόλα 'Αρματαῶλου καὶ Κλεφτοῦ
Στὸ πλάγι σου νὰ πολεμῶ, στὸν ἴσκιο σου
'Κεῖ, ποῦ παγαίνω, λυγρὴ, κορίτσια δὲν
Πᾶνε δεβένταις ξακουστοί, ποῦ τὰ σπαθιά
'Γιὰ 'ντύσε με στὰ τζάμικα, βάλλε μ' ἂν-
Δό μου κ' ἕνα γοργάλογο μὲ σέλλα χρυσο-
Κι' ἂν δὲν τραβίξω σὰν ἐσέ, στεῖλῃ με πᾶ-
'Κόρη, μὴν κλαῖς, κ' ἂν βούλεσαι, σὲ
Κι' ἄς περπατήσωμε μαζὺ σὲ χιόνια καὶ σὲ

Η Κλεφτοπούλα

Ποῖς εἶδε ψάρι στὸ βουνὸ κ' ἐλάφι σὲ λιμάνι;
Ποῖς εἶδε τέτοια λυγρὴ, τέτοια πανώρια
Νὰ προπατῆ, νὰ γράφεται δώδεκα χρόνους
Κανένας δὲν τὴν γινώριζε πῶς ἦτανε κο-
Καὶ μιὰν αὐγὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ πῆ-
Βγῆκαν νὰ παίξουν τὰ σπαθιά, νὰ ῥίξουν
Κι' ἀπὸ τὸ πείσμα τὸ πολὺ κ' ἀπὸ τὴν
'Εκόπη τ' ἀσημόκομπο κ' ἐφάνη τὸ βυζί
Κι' ἄλλοι τὸ λένε μάλαμα κ' ἄλλοι τὸ λέν
Μᾶνα μικρὸ κλεφτόπουλο τὴν κόρην τὴν
'Αὐτὸ δὲν εἶνε μάλαμα, ἐκεῖ δὲν εἶν' ἀσῆμι.
Μὲν εἶν' τῆς κόρης τὸ βυζί, ποῦ λάμπει
Κι' ὄχ τὰ μαλλιά τὸν ἐπιάσε καὶ χάμου τόνε
Καὶ τὸ σπαθὶ τῆς ἐβγάλε καὶ τὸν βαρεῖ
Καὶ κείνος ἀναστέναξε μὲς ἀπὸ τὴν καρδιά
'Πατέρας μου νὰ τῶξερε κ' ἢ μαῦρη μ' ἢ

Γιὰ πές μου, ποῦν' ἢ μάνα σου, γιὰ πές
'Η μάνα μ' ὄχ τὰ Γιάννα κ' ὁ κύρης
Κ' ἔχω μιὰν ἀδερφήν μικράν, παράμορφη
Σὰν τ' ἀκουσε ταράχτηκε ἢ λίγερη ἢ κόρη,
Κι' ἀπὸ τὴν γῆν τὸν σῆκωσε, στὴν πλάτη
Καὶ στὸν γιαντὸ τὸν πῆγαινε, γιὰ νὰ τόνε
'Γιατρέ, ποῦ γιάτρεψες πολλοὺς νεκροὺς
Γιάτρεψ' τὸν ἀδερφοῦλν μου, τὰ μάτια καὶ
Ποῦ ἴω γι' αὐτῆνον ἔκαμα δώδεκα χρόνους
'Στοῦ Χάρου ταῖς λαβωματιαῖς ζοτάνη δὲν
Κ' εὐθὺς τὸν λόγον ποῦσωσε, ἢ μαῦρ' ἀ-
Καὶ τὴν πιστόλα ἐβγάλε κ' ἀπάνω τῆς ἀ-

Τοῦ Κίτσου Μπότσαρη

Τρίτη, Τετράδηθλιβερῆ, Πέφτη φαρμακωμένη
Παροσκευὴ ξημέρωσε νὰ μεῖξε ξημερώσει,
Πηγαίν' ὁ Κίτσος στὸ Πασσά, πηγαίνει στὸ
Γιὰ νὰ τοῦ δώση μπουγγουρντὶ νὰ πᾶν στὸ
Στὴν 'Αρτα πάει καὶ κόνεψε στὸν παλουτοῦ
Κι' ὁ Γῶγος εἶχε προσταγὴ πὸ τὸν 'Αλῆ-
Στὸ πρωτοῦπν' ἀπάνω του νὰ πᾶη νὰ τὸν
Τρία ντουφέκια τούδωσε στὸν ὕπνο ποῦ κοι-
Τῶνα τὸν πῆρε 'στὸ πλευρὸ καὶ τ' ἄλλο εἰς
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε 'στὸ κε-
Ψιλὴ φωνίτσα ἐβαλε, ψιλὴ φωνίτσα βγάξει.
—Ποῦ εἶστε παληκάρηγα μου πάρτε μου τὸ
Μὴ μοῦ τὸ πάει στὸ Βεζύρ' ὁ ἄπιστος ὁ

Τοῦ 'Ανδρούτσου

1.
Τώρα 'νε Μάης κ' ἀνοιξῆς, τώρα τὸ Κάλο-
Τώρα φουντῶνουν τὰ κλαριά κ' ἰσκιόνουν
Χαίρετ' ὁ Τούρκος στ' ἄλογο κ' ὁ Φράγ-
Χαίρεται κ' ἕνας νῆος καλὸς σὲ μιὰ χρυσῆ
Νὰ τὸν κερνοῦν γλυκὸ κρασί νὰ τρώγη καὶ
Κι' 'Ανδρουτσοσὸς στὸ περπάτημα σὰν τ' ἀξιο
'Ανδρουτσο ποῦ ξεχειμάσε τὸν φτενιὸ
—Στὴ Πρέβεζα ξεχειμάσα στὸ Τσορολαμπᾶ
Στὴν Ποῦντα πέρα πέρασα καὶ στὰ παληὰ
Εἶχα συντρόφους διαλεκτοὺς ὅλο Παλλη-
Κι' ἀκούγανε τὴν ὀρμανιά τ' 'Ανδρουτσοσὸ
2.

Τίνος μανοῦλα θλίβεται, τίνος μανοῦλα
Τ' 'Ανδρούτσ' ἢ μάνα θλίβεται τ' 'Αν-
Πῶχει τοὺς γυιοὺς 'Αρματαῶλους καὶ Καπε-
Οἱ Κλέφτες ὄλ' 'πέρασαν καὶ τὰ Καπετα-
Κι' 'Ανδρουτσοσὸς δὲν ἐφάνηκε δὲν κοῦστε νὰ
Εἶπανε πῶς τὸν κλείσανε στὸ μέγα Μονα-
Μὲ λιγοστοὺς 'Αρματαῶλους μ' ἐξήντα παλ-
Μπραῖμ-πασᾶς τοῦ φώναξε, Μπραῖμ-πασ-
—Προσκύν' 'Ανδρουτσο τὸν πασᾶ, προ-
Νὰ σοῦ χαρίσω τὴ ζωὴ καὶ σὲ καὶ τῶν συν-
Κι' αὐτὸς τ' ἀντιλογήθηκε ἀπὸ τὸ Μονα-
—Τὶ λὲς αὐτοῦ Παληότουρκε, τί λὲς παληο-
Δὲν εἶμαι κόρη λυγρὴ νάρθῶ νὰ προσκυ-
Εἶμ' ὁ 'Ανδρουτσοσὸς ξακουστός, 'Ανδρου-
Στὸ πόδι καὶ στὴ λεβεντιά κᾶνεῖς δὲν μ'

G. DELASTIC

Ο ΓΕΡΩΝ ΧΑΤΖΗ-ΓΡΗΓΟΡΗΣ

(Συνέχεια)

Παρήλθον δ' οραί, παρήλθεν δλόκληρος ή ήμέρα και ήμεις δεσμευμένοι εις τό σκοτεινόν και βρωμερόν εκείνο κύτος, πεινασμένοι, διγασμένοι, άγωνιώντες, είχομεν ίσως λησμονητή, θάνατος εκληρός και δδνηρός μάς επεφυλάσσετο εκεί. Τήν νύκτα τέλος πάντων μάς ένενθυμήθησαν και μάς άνέσπραν από τό άμπάρι. "Ο άστερόεις οδρανός έφώτιζε τό κατάστρωμα. Μάς έγύμνωσαν μέχρις οσφύος, αφήρεσαν τά κιμέρια μας, και μετ ήδονης. εζύγισον εις τάς χειράς των τό περιεχόμενον, κατόπιν μάς έλωσαν τά δεσμά και μάς παρέδωσαν πινάκιον πλήρες πιλάφι, δλίγον άρτον και ένα κουμάρι νερό. Διερχόμενοι του καταστρώματος διά να κλεισθώμεν πάλιν, μετά μάς ώρας άνεσαν, εις την φυλακήν μας, παρατήρησα ότι τό πλοϊόν μας παρηκολούθει την παραβέλλαν, δέν ήδυνήθη όμως νδ συμπιεράνω που εδρισκόμεθα, είχαν μ' όλα ταύτα πεποιθήσει ότι διητηνυόμεθα προς την Αφρικήν, εις τόν κοταχθόνιον εκείνον τόπον, όπου τόσοι και τόσοι εκ των ήμετέρων εστέναρον και όπου μάς επεφυλάσσετο φοικτή τύχη.

Τήν επούσαν κατά την μεσημβριάν, μάς άνέσπραν εκ νέου, επί του καταστρώματος, μάς έδωσαν τροφήν και νερό και μάς άρησαν, επί μίαν ώραν να άνεύσωμεν τόν όρίζοντα και να άναπνεύσωμεν τόν καθαρόν άέρα, κατόπιν μάς κατεβίβασαν πάλιν έντός του κύτους.

Τήν τρίτην ήμέραν ήτο τρικυμία, εκ του σάλου και του τριγμού των έξαρτημάτων, έννοήσαμεν ότι εδρισκόμεθα εις κίνδυνον και έδειχθημεν τω Θεώ να μάς καταποντίση διά ν' άπαλαγθώμεν τίν βασάνων. "Επί είκοσι τέσσαρας ώρας και πλέον μάς ήπειλει ο θάνατος και ήμεις μολονότι ησυχιά από τριάκοντα ώρας δέν ήσανόμεθα ούτε πείναν ούτε δίψαν, άλλ' ήσύχως επεριμέναμεν την θάλασσαν να μάς πνίξη.

"Επί τέλους ή όργη της θαλάσσης κατευνάσθη, τό σκάφος έπανοσε τά τρομερά πηδημάτά του, και τρέμον εισέτι άνέλαβε την τακτικήν του πορείαν. Τότε μάς ένθυμήθησαν, ήνοιξαν τό άμπάρι και από δυσσομίαν την άνερχομένην ήγαγκάσθησαν να περιμένουν, πλέον της ώρας διά να κατέλθωσι φοβούμενοι μη πάθωσι έξ άσφίξης... άνέσπραν πέντε σκελετούς πέντε σχεδόν πτώματα. "Εγώ έβλεπα ήκουσα άνεν συναίσθησεως, μη δυνάμενος να κάμω την ελαχίστην κίνησιν. Τό νερό διά του οποίου μάς έράντησαν και ο καθαρός άήρ μάς επανέφερον εις εαυτούς δλίγον και δλίγον... Μάς έδωκαν δλίγην φακήν και δλίγην τροφήν, κατόπιν μάς κατεβίβασαν εις την λέμβον όπου διά θαλασίον ύδατος εκαθαρίσαμεν και έδροσίσαμεν τό πεπονημένον σώμα μας.

"Ηκουσα τίν πλοίαρχον λέγοντα: «ένδυνεύσαμεν να χάσωμεν τό καλλίτερον μας εμπόρευμα άφήσατέ τους να αναλάβουν... όλοι σχεδόν είναι νέοι και ζωμάλιοι, θά πιάσωμεν πολλές χιλιάδας.»

"Εμδ δε και ένα εκ των ναυτών άφησαν ελευθέρους και μάς διάταξαν να καθαρίσωμεν την φυλακήν μας, ύπό την εποπτείαν ενός τούρκου. "Απού έξετελέσαμεν την ύπηρεσίαν ταύτην μάς έδωσαν από μίαν γαλέτταν.

"Εκότε μόνον την νύκτα μάς έδεναν και μάς κατεβίβασαν εις την φυλακήν μας.

Τήν έκτην ήμέραν διεκρίναμεν καθαρώς την ξηράν και την όγδόην έροίσαμεν την άγκυραν πρό του φρουρίου του Αλγερίου.

Δέν προτίθεμαι να περιγράψω την άραβικήν ταύτην πόλιν, όμοιάζουσαν όλων των λοιπών πόλεων, των ύπό τόν τουρκικόν ζυγόν, κατά την άκαθαρσίαν, τούς στενωπούς και σκοτεινούς δρόμους, θά είπω μόνον ότι ένψ εις τά μέρη μας, είχομεν ήδη χειμώνα, εκει ο καύσων ήτο λίαν έπισθητός.

Μάς άπεβίβασαν εις την ξηράν και μάς ώδηγήσαν έντός ευρωπαϊκού γαιών. όπου και την αυτην ήμέραν, πλήθος άγοραστών συνήλθον και μεταπροσοχής και μάσπαρετήρουν, φαίνοντες ένα έκαστον των μελών μας και αυτοίς τούς οδόντας μας, ως να επρόκειτο να άγοράσωσι ένα άλογον ή μίαν καμήλαν.

Είς χονδρός μεσήλιξ με μαύρην γενειάδα, με μαύρους και σπινθηροβολούντας οφθαλμούς με ήρώτησε τό όνομά μου, την πατρίδα μου και την ήλικίαν μου, κατόπιν δέ έστράφη προς τόν πωλητήν.

— Πόσον αυτό τό άρωστημένο παιδί;—
— Άρωστημένο παιδί!... τί είναι αυτά που λέγετε, Χατζή Αχμέτ; αυτό άρωστημένο! και έδεικνυε τούς βραχείωνας μου, τάς κνήμας μου...

— Μη τό θωρήξ έτζι, αυτό πάσχει, τά χρόνια του είναι όλίγα, από εδσπλαχρία θά τό άγοράσω.

— Αυτό είναι Χατζή μου, άν σ' άρέσει πάρτο.

— Πόσον λουπόν!— Δέκα χιλιάδας γρόσια.

— Δέκα χιλιάδας!... Μά δέν εντρέπεται, τόν νουν σου έχασες, καπετάριο;... δέκα χιλιάδες! μα ξεύρεις πως θέλει μίαν ήμέραν να τά μετρήση κανείς... να σου δώσω τέσσαρες χιλιάδες;... δέν άξίζει και περισσότερον. "Ο πειρατής δέν άπάντησε, έστρεψε την προσοχήν του εις άλλον άγοραστήν.

"Ο δέ Χατζή Αχμέτ έξηκολούθη να με παρατηρή και άμα ο πωλητής έπληρώσεν εκ νέου του λέγει: "Ε, καπετάριο, να σου δώσω πέντε χιλιάδες; Οδδεδιάν άπάντησεν έλαβε.— Να σου δώσω έξ;—

— Η αυτή σιωπή.— "Επί τέλους δέν θά κατεβής και σύ; εις τόν πρώτον λόγον θά μείνης;— "Πρός χάριν σου Χατζή μου, δώσε μου έννεάμισον και πάρτο.— "Ας είναι τέλος πάντων, άφοϋ επιμένεις, φέρε τον εις τό σπήτι να λάβης τούς παρόδες σου.— Πολύ καλά άφεντικό, να τόν χαιρέσει, χαλαζ' όλοπν.

Διέταξεν άμέσως ένα εκ των ουντρόφων του να με οδηγήση εις την οικίαν του Χατζή διά να λάβη και τά χρέηματα.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΚΑ A. O. Δ. Ο

* "Όταν βράζετε λαχανικά διά να άποφυγείτε την κακήν όσμήν που άναδίδουν ριψάτε έντός λίγο κόκκινον πιπέρι.

* "Απεξηραμένους φλοιούς πορτοκαλλίου κλειόμενος έντός δυσώδους δωματίου μεταβάλλει την άτμόσφαιραν αυτου έντός ολίγου.

* Διά να φύγη ή σκωρία από διάφορα σιδηρικά άλείψατέ τα με κοινόν έλαιον, και μετά τρεΐς ώρας τρίψατέ τα καλά.

* Συνδυάσατε ένα κουτάλι του τέιου άλκατος με ένα κουτάλι σούπας ζωμού λεμονίου και θά κατορθώσετε να εξαλείψετε τας εκ της σκωρίας του σιδήρου προελθούσας κηλίδας επί λευκών ύφασμάτων.

* Αι καινούργεις φλαέλλαι πρέπει να τεθούν έντός ψυχρού ύδατος, όπου πρέπει να μένουν μίαν ήμέραν άνανευόμενου του ύδατος, καθ' έκάστην. Πλύνετέ τας ύστερον καλώς έντός θερμού ύδατος με δλίγον σάπωνα διά να φύγη τό λάδι. Η ούτω πλυθεΐσα φλαένλλα δέν σκληρώνει ούτε συμμαζεύεται.

* Διά να μη σκάσουν τά παπούτσια σας τρίψατέ τα με φέτα πορτοκαλλίου πριν τά γυαλίσητε.

* Τό καλλίτερον διάλυμα προς καθαρισμόν δωματίου εν τω οποίω έμεινον άσθενείς επί πολυ είνε ή άμμιωμία διαλυομένη έντός θερμού ύδατος. Εμβαπτίσατε τεμάχιον πανίου και τρίψατε καλώς τό έδαφος συχνοαλλάζοντες την διάλυσιν.

* Μη συνειθίσετε να θέσετε εδωδιμα έντός χαρτίου. Διότι, ως γνωστόν, ο χαρτίς κατασκευάζεται από κουρέλια, τά όποια πολλάκις ενέχουν νωσολόγια μικροβία λίαν επικίνδυνα μη φονευόμενα διά της άποστειρώσεως του χαρτίου.

* Τά πολύτιμα μανδήλια πρέπει να πλυθούν κατά τόν εξής τρόπον διά να μη χαλάσουν τό χρώμα και την σύστασιν των. Θέσατέ τα έντός ψυχρού ύδατος δλόκληρον νύκτα, ύστερα πλύνετέ τα έντός ζεστού ύδατος με τό καλλίτερον άσπρο σαπούνι πάλιν καθαρίζατέ τα με κρύο νερό, στίψατέ τα, τρίψατέ τα με άσπρο σαπούνι και βράστετέ τα μέσα εις διάλυμα βόρακος και ύδατος επί είκοσι λεπτά. Πλύνετέ τα ύστερον με ένδοκόν και σιδερώσατε πριν άποξηρανθούν έντελώς. Κατ' αυτόν τόν τρόπον διατηρούνται πάντοτε καινούργια.

* Τά λεμόνια διά να φυλαχθούν φρέσκα πρέπει να φυλαχθούν κάτωθεν ύάλινων δοχείων. Κατ' αυτόν τόν τρόπον βλέπουν άκατέτον φως, όχι θμωξ και πολύν άερα, ώστε να άποξηρανθούν.

* Πρόχειρον έπίχειρισμα διά του οποίου δύναμεθα να καταστήσωμεν τας ύάλους άδιαφανείς, πακασκευάζεσθε, ως εξής. Ρίψατε εις έκαστον δοχείον μαύρης μπύρας μιά φουχτα θεούχον μαγγήσιον άνάδευετε καλώς και μετ' όλίγον επίχρισατε την ύκλον διά βούρτσας. Ούτω σχηματίζεται άδιαφανές έπίχειρισμα, τό όποϊον δύναμεθα να άφαίρωσωμεν όπότεν θέλωμεν.

ΡΟΥΔΥΑΡ ΚΙΠΛΙΝ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΔΖΟΥΤΓΛΑΣ

ΤΑ ΑΝΔΡΑΓΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΡΙΚΙΤΙΚΙ

(Συνέχεια και τέλος)

"Ο Ρικιτίκι έσπασε δόσ αυγά και ώρησε προς την βεράνταν με τό άλλο αυγό στό στόμα.

"Ο Τέχου, ή μητέρα του και ο πατέρας του ήσαν παρόντες αλλά δέν έβάζαν μπουκιά στό στόμα τους. Έκρατούσαν μίαν άκινήσιαν λίθου, και τά πρόσωπά των ήσαν κάτωσπρα. Η Νάγαινα καθισμένη κοντά εις τόν Τέχου έταλαντεύετο δεξιά και άριστερά τραγουδούσα ένα τραγούδι θριάμβου.

— Παιδί του ανθρώπου που έσκότωσε τόν Νάγ, έσύριζε, μείνε ήσυχος... Δέν είμαι άκόμη έτοιμος... Περιμένε λίγο... Μείνετε ήσυχοι και οι τρεΐς σας... "Αν κινήθητε σας χτυπή και άν δέν κινήθητε πάλι χτυπή ώ, άφρονες που έσκότώσατε τόν άγαπημένο μου τόν Νάγ!

Τά μάτια του Τέχου ήσαν προσηλωμένα επί του πατρός του, και ο πατέρας του μόνο που έμουρμούριζε.

— Ησύχασε, Τέχου... Μην κινήσαι... Τέχου, ήσύχασε.

Τότε ο Ρικιτίκι έφθασε και έκραύγασε: —Γύρισε πίσω Νάγαινα! γύρισε πίσω!

— Κάθε πράγμα στον καιρό του, είπε αυτή χωρίς να καμμή τούς οφθαλμούς. — Θά λογαριασθώ μαζί σου. Παρατήρησε τούς φίλους σου, Ρικιτίκι. Είνε άκίνητοι και άσπροι από τόν τρόμον... Δέν άποτολμούν να κινήθουν... Και άν πλησιάσης άκόμη ένα βήμα, χτυπή.

— Πήγαίνε να ιδής τά αυγά σου, είπε ο Ρικι. Πήγαίνε, Νάγαινα!

Τό μεγάλο φίδι έγύρισε κατά τό ήμισυ και είδε τό αυγό εις τό έδαφος της βεράντας.

— "Α! Δώσε μου, είπε!

"Ο Ρικιτίκι έβαλε τά πόδια του τριγύρω από τό αυγό ένψ τά μάτια του ήσαν κόκκινα σαν τό αίμα.

— Τί άξίζει ένα αυγό φειδιού;... "Ενα νέο φαρμακερό φίδι; "Ενα φίδι—βασιλιάς;

Τά μερηήγια άρχισαν να τρώνε όλα τά δέλφια του χάμω κοντά στα πεπόνια.

"Η Νάγαινα έκαμε μίαν στροφήν δλόγυρά της λησμονούσα τό πάλ δια να σώση τό μοναδικό αυγό. Και ο Ρικιτίκι είδε τόν πατέρα του Τέχου να άπλοχωρίζη να πιάνη τόν Τέχου από τόν ώμον να τόν άπομακρόνη από τό τραπέζι με τά ποτήρια του τσαγιού διά να μην τόν φθάνη ή Νάγαινα.

— Τό παιδί έσώθη και έγώ ήμουν, έγώ, έγώ... που άρπαξα τόν Νάγ την τελευταία νύκτα στό λουτρό.

"Επειτα άρχισε να χοροπηδά. — Μεστρωγόρισε από δώ και άπό κετ' αλλά δέν έκαμε τίποτε. Άπέθανε πριν ο άνθρωπος τόν καμή δύο κομμάτια. "Εγώ τάκαμα έλ' αυτά! Ρικιτίκι τίκ!... "Από δώ, Νάγαινα, από δώ και άς χτυπήσουμε Δέν θά σαφήσω να ζήσης χήρα πολύν καιρόν.

"Η Νάγαινα παρατήρησε ότι κάθε εύκαιρία να σκοτώση τόν Τέχου έχάθη και τό αυγό εκτίθετο μεταξύ των ποδών του Ρικιτίκι.

— Δώσε μου τ' αυγό, Ρικιτίκι. Δώσε μου τό τελευταίο μου αυγό και θά φύγω για να μην ξανάθω ποτέ.

— Είπε. — Και θά φύγης, και δέν θά ξαναγυρίσης πλέον γιατί θά πάς να βρής τόν Νάγ. Προσέξτε τη χήρα.

"Ο άνθρωπος επήγε να βρής τό σπλον του. "Ο Ρικιτίκι έσκυρτούσε τριγύρω από την Νάγαιναν φυλακτώμενος από κάθε τυχόν κτύπημά της και είχε τά μάτια φλογολούντα. Η Νάγαινα συνεκεντρώθη και έπειτα έρρίφη κατ' έπάνω του. "Ο Ρικιτίκι άνεπήδησε εις τόν άέρα κέπεσε πίσω. Μιά φορά, έπειτα άλλη μία φορά, έπειτα ήθέλησε να τόν κτυπήση...

ΤΕΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΣ

ΠΡΙΓΚΗΠΕΣ

ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΑΙ

"Ο βασιλεύς της Αγγλίας συλλέγει με μανίαν παλαιά μπιστούνια, κουτιά σπירתων, γελιογραφίας και σχεδιαγράμματα πλοίων, τά όποια φυλάττει ως άντίκες. Η συλλογή των ράβδων του άνέρχεται εις 2,000 τοιαύτας, μεταξύ των οποίων εξέχει εκείνη, την οποίαν ή Βικτωρία έκράτει στε είχε γηράση.

"Η εν λόγω ράβδος έχει μεγάλην σημασίαν, καθόσον είνε ένα κομμάτι από την μεγάλην εκείνην όρν, εις τό φύλλωμα της οποίας είχε κρυφθή ο βασιλεύς της Αγγλίας Κάρολος Β', ότε κατεδιώκετο ύπό του Κρομβέλλου.

Πρό είκοσιπέντε ετών ένας νέος όστις έφευγε την διά γαλαζολίνης κίνησιν αυτοκινήτου του είχε άποταθή εις ένα μεγαλέμπορον διά να τόν ύποστηρίξη. «'Εσύ έχασες τόν καιρόν σου, τόν είπεν ο έμπορος, άλλ' έγώ δέν έχω χρέηματα να χάσω. "Οχι, κύριε, άκόμη και άν εισργάζετο καλά τό αυτοκινήτόν σου, κανείς δέν θά έτόλμα να εισέλθη έντός φοβούμενος έκρηξιν». Τά αυτά περίπου τόν είπαν και άλλοι εις τούς όποιους είχαν άποταθή. "Ο νέος αυτός άνωμαζέτο Γεώργιος Σέλδεν, είχεν ύπομονήν και έπιμονήν, δέν άπεθαρρόνη και επί τέλους ενίκησεν. Σήμερον άνω των 70,000 αυτοκινήτων Σέλδεν διασχίζουν τας όδους της Αμερικης και ο νέος έφευότης έδρεψε πλουσίως και δρέπει τούς καρπούς της επινοήσεώς του.

"Ο βασιλεύς του Βελγίου Λεοπόλδος είνε ένας από τούς δημοκρατικώτερος βασιλείς του κόσμου. Άγαπή την άπλότητα και έρ-

χεται εις στενήν συκοινωνίαν με τούς υπηκόους του. Μίαν ήμέραν κατά τό σύνηθες περιεπάτει έξωθεν του κήπου του δλομόναχος. Μετ' όλίγον τόν πλησιάζουν δύο Αμερικανίδες περιηγήτριαι, ατινες έκλαβούσαι αυτόν ως άπλουν πολίτην, τόν παρεκάλεσαν να τας οδηγήση όλίγον περίξ του βασιλικού κήπου. "Ο βασιλεύς με μεγάλην προσήνεσιν άνέλαβε να εκπληρώση την έπιθυμίαν των. Αλλά φαντασθήτε όποια ύπήρξεν ή εκπληξίς των, όταν την έσπραν της αυτης ήμέρας προσκληθεΐσαι εις δείπνον ειδον τόν άγνωστον οδηγόν των καθήμενον επί του βασιλικού θρόνου.

"Ο μέγας δούξ της Έσσης έχει την μακίαν από τό πρωτ' έως τό βράδυ να κεντρά, εις τό όποϊον επιτυγχάνει τά μέγιστα, μάλιστα εις την κατάταξιν των χρωμάτων. Πλήν τούτου έχει μεγάλην έπίδοσιν εις την μουσικήν, τόν χορόν και τό θέατρον.

"Ο Σερ Έρνέστ Κάσσελ όμοιάζει καταπληκτικώς τόν βασιλέα της Αγγλίας. "Εχει τό αυτό άνάστημα, την αυτην μορφήν και τά αυτά χαρακτηριστικά. Διά τούτο εις πολλας περιστάσεις γίνεται χρήσιμος εις την Α. Μ. Ούτω π. χ. πολλάκις ύταν πλῆθος πολυ συνωστίζεται διά να ιδη τόν βασιλέα, ούτος διατάσσει τόν Έρνέστ Κάσσελ να τραβήξη εμπρός με τό αυτοκινήτόν του. "Ο λαός ζητωκραυγάζει ύπερ αυτου εκλαμβάνων αυτόν ως βασιλέα, ένψ ούτος μόλις έχει εκκινήσει μίλλια ύλα μακράν.

Μία εκ των μάλλον επικινδύνων εργασιών είνε και να εργασθη κανείς εις σιδερόδρομον. Έκ 581,664 άτόμων εργαζόμενων εις τούς σιδηροδρόμους της Αγγλίας κατά τό 1904, έφονεύθησαν 402 και 3,895 επληγήθησαν!

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΑΙ ΤΡΙΕΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Μία φορά ένας υπηρέτης αφού απέφασκε να φύγει πλέον από τον αφεντικό του...

α.) "Οτι κανείς έχει στη καρδιά του εκείνο και αγαπά."

β.) Για κείνο που δε σε μέλλει να μη ρωτάς, και...

γ.) 'Απ' εκείνο τον δρόμο που ξέρεις, απ' εκείνον να πάς."

Εκίνησε λοιπόν να υπάγει εις την πατρίδα του. Στον δρόμο βρήκε μία σπηλιά που προχωρούσε βαθειά μέσα στη γη...

— Τότε θα σου δώσω νερό, είπεν ο δράκος, όταν μου πης από τη κοπέλλα που βλέπεις...

Εκείνος θυμήθηκε την πρώτη συμβουλήν που του είχε δώσει το αφεντικό του και είπεν:

— "Όποιο έχεις στην καρδιά σου εκείνο αγαπάς."

— 'Εγώ, είπεν ο δράκος, έχω στην καρδιά μου το βάτραχο.

— Τον βάτραχο λοιπόν και αγαπάς."

Ο δράκος ηυχαριστήθη από την απάντησιν και τον άφησε να πάει νερό. Του έδωσε δε την κοπέλλα που είχε κοσμημένη να την πάρη γυναίκα...

Στό δρόμο που πήγαινε για την πατρίδα του—με τη γυναίκα του τώρα—βρήκε ένα χάνι. Μπήκαν μέσα και είδαν σε μια άκρη ένα κεφάλι ανθρώπινο...

— Για πράμμα που δε σε μέλλει, τί ρωτάς; 'Εξαφρα μπαίνει μέσα ένας ο όποιος ιδών το κεφάλι ηρώτησε τον χαντζή...

— Δέν σου είπα για πράμμα που δε σε μέλλει να μη ρωτάς; 'Αν ρωτούσες και το δικό σου το κεφάλι θα ήταν κομμένο."

Τέλος πλησίασαν στο χωριό που ήθελαν να πᾶν. Όταν έλειπεν αυτός από το χωριό του είχε κατασκευασθή και άμαξιτός δρόμος...

Όταν έφθασε στο χωριό του έμαθεν ότι εκείνους που πήγαν από τον άμαξιτόν δρόμο τους εσκότωσαν κλέφτες...

— 'Αν έπαρνα τα λεπτά από τον αφεντικό μου δέν θα με ώφελοῦσαν, γιατί η ο δράκος θα μέσφαζεν η ή κλέφτες, ενώ τώρα και τη ζωή μου έσωσα και χρήματα επέκτησα."

Φοίβος

Το Βέλγιον εινε η μάλλον πυκνῶς κατοικημένη χώρα αριθμούσα 589 άτομα επί ενός τετραγωνικού μιλλίου...

ΑΛΗΘΗΣ ΑΜΙΛΛΑ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

α' Ήσαν δε και προς πᾶσαν ἀρετήν πεφυκότες ὁμοίως, πλην ὅτι τῷ γυμνάζεσθαι μάλλον ἔχαιρε Πελοπίδας...

Συλόκαστρον. I. Π. Σταματούλης

ΞΕΝΑ Α. Ο. Δ. Ο.

Εἰς τὸ Λονδίνον ἐξοδεύονται κατ' ἔτος 400,000 τόννοι κρέατος καὶ 200,000 ἰχθύων.

'Απὸ τοῦ κατοίκου τοῦ Λονδίνου 952 ἐγεννήθησαν κατὰ διαφόρους πλοῦς 60,000 εἰς τὴν Ἰρλανδίαν καὶ 56,000 εἰς τὴν Σκωτίαν.

'Εξ ὄλων τῶν ἡμερῶν λέγουσι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ ἀπαισιωτέρα εἶνε τὸ Σάββατον καὶ διὰ τοῦτο κατ' αὐτὴν συμβαίνει οἱ περισσότεροὶ φόνου.

Αἱ κυριώτεραι αἰτίαι τοῦ φόνου εἶνε αἱ ἐξῆς. Ζηλοτυπία, μέθη, ἐριδίες, ἐκδίκησις, κλοπή.

Τὸ νέον περσικὸν σύνταγμα παρέχει δικαίωμα ψήφου εἰς πάντα γνωρίζοντα γραφήν καὶ ἀνάγνωσιν...

Οἱ περισσότεροὶ φόνου διαπράττονται ὑπὸ ἀνδρῶν ἡλικίας μεταξὺ 21 καὶ 40 ἐτῶν. Μεταξὺ τοῦ 1886 καὶ 1905 μόνον 57 φόνου διε-

πράχθησαν ὑπὸ ἀνθρώπων ἡλικίας κατωτέρας τῶν 21, καὶ 82 ἡλικίας ἀνω τῶν 50.

'Η Αὐστραλία ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἔχει τοὺς περισσότερους ἵππους. Τὸ σύνολον αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς τὸ ἰλιγγιώδες ποσὸν τοῦ 1,595,000.

'Ο ὅλος πλοῦτος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν εἶνε 22,000 ἑκατομμύρια. καὶ ἰσοῦται πρὸς τὸν τῆς Ἀγγλίας καὶ Ρωσίας, ὑπερβαίνων τὸν τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας κατὰ ἱκανὰ ἑκατομμύρια.

Εἰς τὸ Λονδίνον αἱ 161 ἡμέραι τοῦ ἔτους εἶνε βροχεραὶ καὶ μόνον 1,420 ὥραι καθ' ὅλον τὸ ἔτος λάμπει ὁ ἥλιος.

Εἰς τὰς Ἰνδίας ὑπάρχουν 89,000,000 πρόβατα δηλ. τὸ ἐνδεκαπλάσιον τῶν ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὴν Αὐστραλίαν.

'Η Περσία εἶνε ἡ πρώτη Μωαμεθανικὴ χώρα, ἥτις ἀπέκτησε Σύνταγμα.

Κατὰ νεωτέρας στατιστικὰς εἰς Ἀμερικὴν εἰσάγονται διαρκῶς καθ' ἑκάστον λεπτόν ἐδώδιμα ἀξίας 435 λίρῶν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

'Ο πλοῦτος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς αὐξάνει καθ' ἡμέραν κατὰ 2,000,000 λίρας, ἐνῶ ὁ τῆς Ἀγγλίας μόνον κατὰ 1,400,000 τὴν ἑβδομάδα.

'Η Ἑλλάς εἶνε τὸ πτωχότερον Κράτος τῆς Εὐρώπης. Ὁ ὅλος πλοῦτος τῆς ἀνέρχεται εἰς 200,000,000 λίρας, ἥτοι τὸ ἕμισυ τοῦ τῆς Ἑλβετίας ἢ Ἑλβετία καὶ Πορτογαλλία ὡς καὶ ἡ Δανία εἶνε ἴσαι κατὰ τὸν πλοῦτον.

Τὰ τέσσαρα πέμπτα τῶν ἐργαζομένων εἰς τοὺς Ἰαπωνικοὺς μύλους εἶνε γυναῖκες, πιθανόν διότι ἐργάζονται με ὀλιγωτέραν ἀμοιβήν. Οἱ ἄνδρες παραλαμβάνονται ὡς καὶ πρόκειται νὰ γίνῃ καμμιὰ βραρεία ἐργασία.

Εἰς διάστημα τριῶν δεκάτων τοῦ δευτερολέπτου ὁ ἠλεκτρισμὸς διανύει εἰς τὰ ὑπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν καλωδία 27,000 μίλια.

'Η Αὐστραλία καίτοι ἔχει τὴν ἕκτασιν ὄλων τῶν νησῶν τῆς Ἀγγλίας ἐν τούτοις ἔχει πληθυσμὸν ὀλιγώτερον τοῦ τοῦ Λονδίνου.

Εἰς τὸ Λονδίνον ἕνας ἐκ γενετῆς τυφλὸς ἐξῆρσε δύο φίλους του, τῶν ὁποίων ἐγνώριζε τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου.

Τὸ μεγαλύτερον ὥρολόγιον τοῦ κόσμου εὐρίσκειται εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Βελγίου. Μετὰ τοῦτο ἐρχεται τὸ ἐν Φιλαδελφείᾳ νεωστὶ κατασκευασθὲν τοιοῦτον. Ἡ διάμετρος τῆς πλακῆς τοῦ τελευταίου ἀνέρχεται εἰς 25 πόδας, τὸ δὲ διάστημα, τὸ ὅποιον ἔχει νὰ διανύσῃ ὁ δείκτης εἰς ἓν λεπτόν ἰσοῦται πρὸς ἓνα πῶδα. Κεῖται 360 πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ ἐστοίχισεν 6,000 λίρας.

Εἰς τὴν πόλιν Ὁρτόνα τῆς Ἰταλίας ἐσχάτως κατέπεσε ραγδαίωσιν βροχὴ μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας αἱ ἀκταὶ τῆς πόλεως ἐγένευσαν ἀπὸ ψάρια. Οἱ κάτοικοι μόλις ἀντελήφθησαν τοῦτο κατῆλθον εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐπωφελέθησαν τῆς εὐκαιρίας ταύτης νὰ τὰ μαζεύσουν.

Κάποιος ὑπαλληλος τοῦ ὑπουργείου τῆς Ἰταλίας ἐπαύθη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ πρωθυπουργοῦ Κρίσπη. Διερχόμενος δὲ ὁδόν τινα μετὰ τὴν παῦσιν του ἠπέλιθον ὅτι θὰ σκοτώσῃ πεντακοσίους περίπου ἀνθρώπους.

Τὸν ἤκουσαν ἀστυνομικὰ ὄργανα, τὸν συνέλαβον καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν ἀστυνομὸν ὅστις τοῦ ἀπήγγειλε κατηγορίαν καὶ διέταξε νὰ τὸν φυλακίσουν.

— Μὰ τί ἀναρχικὸς ἔγινες; τὸν ἐρωτᾷ ὁ ἀστυνόμος.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη.

— Τότε;

— Ὅθι πάω νὰ γείνω γιατρός! ἀπήνητησεν ἀταράχως οὗτος καὶ πιστεύω ὅτι θὰ στεῖλω... 500 ἀνθρώπους μὴ ὥρα ἀρχήτερα.

'Εννοεῖται ὅτι ὁ ἀστυνόμος τὸν ἀπέλυσε.

Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΔΕ ΤΟΥΡΕΝ

Τὸν 7βριον τοῦ 1611 ἐγεννήθη ἐν Σεδάν, ὁ Ἐρρίκος δὲ Λατοῦρ ὑποκόμης δὲ Τουρέν, ὅστις ἐμελλε νὰ ἐκπλήξῃ καὶ λαμπύρῃ τὸν 17ον αἰῶνα διὰ τῶν ἀρετῶν του, διὰ τῶν ἀνδραγαθημάτων του καὶ συγκριθῆ με τοὺς διασημωτέρους στρατηγούς τῶν παρελθόντων αἰώνων.

Δεκαετῆς ἐτι ἦτο τοιαύτης λεπτοῦς καὶ ἀδυνάτου κράσεως, ὥστε οἱ γονεῖς του ἀπληρίζοντο, ὅτι δέν θὰ ἦτο εἰς κατὰστασιν ν' ἀκολουθήσῃ ὅπως πάντες οἱ πρόγονοί του, τὸ στρατιωτικὸν στάδιον. Ὁ Τουρέν διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ, ἐν καιρῷ χειμῶνος, ὀλόκληρον νύκτα ἐπὶ τῶν ἐπαλξεων ὅπου τὴν πρωίαν τὸν εἶδον κοιμώμενον, στηρίζόμενος ἐπὶ ἐνὸς τηλεβόλου. Τοιαύτη ἡ κλίσις του πρὸς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἥτις ἠῤῥεξε μετὰ τὴν ἡλικίαν, ἡ δὲ ἀνάγνωσις βίων μεγάλων ἀνδρῶν ἐξῆπτε τὸ πνεῦμά του.

Οἱ γονεῖς του τὸν ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὸν Μαυρίκιον δὲ Νάσω, θεῖον ἐκ μητρὸς του, ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν τοῦ ὁποίου ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς τακτικῆς, τῆς ὀχυρωματικῆς καὶ ἐν γένει πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν στρατηγικήν.

Τὸ 1634 τῷ ἐνεπιστεύθησαν τὴν διοίκησιν ἐνὸς τάγματος, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατάρχου de la Force καὶ κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς ἐν Λωρένη πόλεως Mothe, ἐπέδειξεν ἕκτακτον ἱκανότητα, κυριώσας ἓνα προμαχώνα τὸν ὅποιον ἄλλοι ἐπὶ πεντάμηνον πολιορκίαν δέν ἠδυνήθησαν ν' ἀλώσωσι. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη ἐπέφερε τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως.

Δέν περιθέματι ἐνταῦθα νὰ ἐξιστορήσω τὰ ἀνδραγαθημάτων τοῦ ἠρώδους μας, τοῦ ὁποίου ἕκαστον ἔτος τοῦ βίου, ἐπισημοποιεῖται ὑπὸ νίκας· θὰ περιορισθῶν νὰ ἐκθέσω τὰ μάλλον διάσημα, τὰ ἐπιδεικνύοντα τὴν ἠθικὴν του, τὴν φρόνησιν του, τὴν ἐνεργητικότητά του εἰς τοὺς πολέμους, τὴν ἀπάθειάν του εἰς τοὺς κινδύνους, τὴν ἀγγίνοιαν του καὶ τὴν τόλμην του εἰς τὰς ἐπιθέσεις. Σοβαρὸς, ἐνήργει πάντοτε μετὰ περισκέψεως, μετὰ ψυχραιμίας, ἀνευ ὤμου βραδύτητας. Αἱ ἀρεταὶ αὗται τῷ ἐπέσυρον τὴν θαυμασιδὸν πάντων, τὴν εἰς αὐτὸν πεποιθήσιν τῶν στρατιωτῶν του καὶ τὴν ἀφοσίωσιν των.

Τὸ 1636 ἔλαβε τὸ βάπτισμα τοῦ αἵματος, εἰς τὴν πολιορκίαν τὴν ὁποίαν ὁ δουξ Weimar ἐνήργει, πληγωθεὶς ὑπὸ σφαίρας εἰς τὸν βραχίονα.

Τὸ 1637 ἀνέλαβε τὴν πολιορκίαν καὶ ἐκπόρθησιν τοῦ φρουρίου Solre ἐν Hainaut, τὸ ὅποιον προσέβαλε μετὰ τοσαύτης ὀρμῆς, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν ἠνάγκασε τὴν ἐκ δύο χιλιάδων ἀνδρῶν φρουρᾶν νὰ παραδοθῆ εἰς μίαν ὥραν. Ἐν τῷ φρουρίῳ, οἱ στρατιῶται εἶχαν εὐρυμῆ ἰαν νέαν ἐκτάκτου ἀραιότητος τὴν ὁποίαν προσέφερον, ὡς τὸ βέλτιστον τῶν δῶρων εἰς τὸν ἀρχηγόν των. Ὁ ὑποκόμης δὲ Τουρέν, προσποιηθεὶς ὅτι προέβησαν εἰς τὴν πράξιν ταύτην, ἓνα σώσασιν τὴν νέαν, ἀπὸ τὴν ἀγριότητα τοῦ ὄχλου, τοὺς ἐπήνεσε καὶ τοὺς ἠγχαρίσθη, νεφρόντισε δὲ ἀμέσως νὰ εὐρῆ τὸν σύζυγόν της, εἰς τὸν ὅποιον τὴν παρέδωκε, λέγων εἰς αὐτὸν δημοσίως. «Τὴν τιμὴν τῆς συζύγου σας ὀφείλετε εἰς τὴν σωφροσύνην τῶν στρατιωτῶν μου».

Τὸ 1638, ὁ δουξ τοῦ Weimar, πολιορκῶν τὴν πόλιν Bricach καὶ κρίνων ἀνεπαρκῶς τὸν στρατόν του διὰ τοιαύτην ἐπιχείρησιν, ἐζήτησεν ἐπικουρίαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἥτις διέταξε τὸν Τουρέν, νὰ μεταβῆ ἐκεῖ, μετὰ δύο χιλιάδων πεζῶν καὶ χιλίων πεντακοσίων ἱππέων, συνδρομῆ, ἀληθῶς μικρά, ἀναπληρωμένη ὅμως ἀπὸ τὴν ἀξίαν καὶ ἱκανότητα τοῦ ἀρχηγῶ της. Τῇ συμπαράξῃ τοῦ Τουρέν, ὁ δουξ ἠνάγκασε τοὺς Γερμανοὺς νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν μετὰ πεντάωρον πεισματώδη μάχην, ἀπολέσαντας πλέον τῶν δύο χιλιάδων ἀνδρῶν καὶ ἀφήσαντας εἰς τὰς χεῖρας τῶν Γάλλων, 1200 ἀνδρας, 11 πυροβόλα, ὅλας τὰς ἀποσκευὰς των καὶ 5,000 σάκκουσις σίτου. Εἰς τὴν πολιορκίαν ταύτην τὴν ὁποίαν, ἀσθενήσαντος τοῦ δουκός, διύθνηνεν ὁ ὑποκόμης δὲ Τουρέν, οἱ ἐν τῇ πόλει ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα ἐκ τῆς πείνης καὶ τῆς κακουχίας. Μητέρες ἔφαγον τὰ ἑαυτῶν τέκνα καὶ ὁ διοικητῆς ἠναγκάσθη νὰ θέσῃ φρουρᾶν εἰς τὸ νεκροταφεῖον ἓνα ἐμποδιστὴ τὴν ἕκτακτῃν τῶν νεκρῶν.

Ο Καρδινάλιος Μαζαρίνος τοσούτον ηγάριστήθη διά τήν κυρίευσιν τής πόλεως ταύτης, ώστε τῷ προσέφερε τήν ἀνεψιάν του εἰς γάμον. Ὁ ὑποκόμης ὅμως ἤρνηθη, καθ' ὅτι καθινιστής εἰσέτι τότε δέν ἤθελε νά γείνη καθολικός.

Ὁ πόλεμος κατὰ τῆς Γερμανίας διεξήγετο τῷ 1644, ὑπό δλεθρίους οἰωνούς, ὁ στρατός στερούμενος ἵππικου καί πάντων τῶν ἐφοδίων πρὸς διεξαγωγὴν τοιαύτης ἐκστρατείας, εἶχεν ἀπολέσῃ τὸ θάρρος του. Ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις πεπεισμένη εἰς τὰ φῶτα καί τὴν ἰκανότητα τοῦ Τουρέν, τὸν διέταξε νά μεταβῇ ἐκεῖ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν.

Ἡ πρώτη φροντίς του ὑπέρθε νά διοργανώσῃ ἵππικόν, νά συλλέξῃ πάντα τὰ χρειαζόμενα ἰδίων του ἐξόδων, νά ἀνυψώσῃ τὸ ἠθικὸν τῶν στρατιωτῶν του, δι' ἀκαταπαύστων γυμνασίων καί διὰ πατριωτικῶν περιπολιῶσεων. Τούτων τελεσθέντων διέβη τὸν Ρῆνον ἐπὶ κεφαλῆς 67 χιλ. ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν, προσέβαλε τὸν ἀδελφὸν τοῦ στρατηγοῦ Meric, τὸν ἐνίκησε κατὰ κράτος, καί συνετέλεσεν εἰς τοὺς θριάμβους τοῦ δουκὸς Enyhiem, τοῦ κατόπιν μεγάλου Κοντέ.

Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἤρχισεν ἤδη νά σπαράττῃ τὴν Γαλλίαν. Ἡ ἐνηλικιότης τοῦ βασιλέως, ἡ μεσοβασίλειά, ἡ φιλοδοξία καί ἡ ἀγερωχία τοῦ Μαζαρίνου καταδιώκοντος τοὺς Β. πρίγκηπας, διεδικουόντος τὰ ἐπὶ τῆς κηδεμονίας δικαιώματά των, διήρσαν τὸ κράτος εἰς δύο μερίδας τὴν τοῦ Μαζαρίνου καί τῶν πριγκήπων.

Ὁ Τουρέν παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ φίλου του καί συστρατιώτου του δουκὸς δὲ Βουλιών, ἐπολέμησε κατὰ τοῦ βασιλέως του, ἐπὶ τινά κερδόν, μεταμεληθεὶς ὅμως, ἐγκατέλειπε τὴν Γαλλίαν καί μετέβη εἰς Ὀλλανδίαν.

Μὴ δυνάμενος νά μένῃ ἀργός, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἐφιλιώθη πάλιν μετὰ τὴν αὐτὴν καί ἐζήτησε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐν Γερμανίᾳ στρατοῦ. Ἀποκουσθεῖσης ὅμως τῆς αἰτήσεώς του ταύτης, ἐστράφη πρὸς τοὺς πρίγκηπας, οἵτινες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην ἐκοροτοῦντο ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Βενοῦνης.

Τῇ συνδρομῇ τῶν Ἰσπανῶν ὑποστηρίζοντων τὰ δίκαια τῶν πριγκήπων, συνῆψε κρατικὴν μάχην κατὰ τῶν βασιλικῶν, παρὰ τὸ Rethet, ὅπου ἐνίκηθη, χωρὶς οὐδὲν ν' ἀπωλέσῃ τῆς φήμης του.

Οἱ Ἰσπανοὶ ἀναγνωρίσαντες ἐν τῇ μάχῃ ἀπάσῃ τὴν ἰκανότητα τοῦ ἀνδρός, τῷ ἐπέμψαν 100 χιλ. σκουλῶν, τὰς ὁποίας ὁ βασιλεὺς καὶ ἐνάστες ὑποκόμης ἐπέστρεψε, διότι, ἔλεγεν, ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καί τῶν Ἰσπανῶν συμφωνία ἔληξε, καί ἐσκέπτετο νά φιλιωθῇ ἐκ νέου μετὰ τὴν γαλλικὴν αὐτὴν.

Ἐρωτηθεὶς ποτε, διατί ἀπώλεσε τὴν μάχην ἐκεῖνην; ἀεὶ ἐνὸς σφάλματός μου, ἀπήντησε, ἄνθρωπος ὁ ὅποιος δέν ἐσφαλε εἰς τὸν πόλεμον, δέν ἐπολέμησε ἐπὶ πύλῳ.

Ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ, ἐπολέμησε κατὰ τοῦ πριγκήπου δὲ Κονδὲ καί ἀνέπτυξε ἐκτακτον στρατηγικὴν εἰς τὴν πολιορκίαν καί τὴν ἄλωσιν τοῦ Rocroi καί τοῦ Muzon, ἐνίκησε τοὺς Ἰσπανοὺς εἰς τὰς Dunes καί κατέλαβε τὴν Dunkerque.

Αἱ ἀλλεῖ ἀλλήλοις νίκαί τῶν βασιλικῶν στρατῶν ἠνάγκασαν τοὺς Ἰσπανοὺς νά ὑπογράφωσι τὸ 1657 τὴν συνθήκην τῶν Παρισίων, τὴν ὅποιαν ὅμως παρέβησαν τὸ 1667. Ὁ Τουρέν διωρίσθη τότε γενικὸς στρατάρχης καί ἐν ὀλίγῳ διαστήματι οἱ Ἰσπανοὶ ἠναγκάσθησαν νά ζητήσωσι πάλιν τὴν εἰρήνην, ὑπογραφεῖσαν τὸ 1668.

Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἀποφασίσας νά ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Ὀλλανδῶν, ἔθεσε τοὺς στρατοὺς του ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Τουρέν, ὅστις ἐντὸς εἰκοσὶ ἡμερῶν κατέκτησε τεσσαράκοντα πόλεις καί τὸ 1673 κατεδίωξε τὸν ἐκλέκτορα τοῦ Βραδεμβούργου σπεύσαντα εἰς ἀρωγὴν τῶν Ὀλλανδῶν μέχρι τοῦ Βερολίνου καί διὰ συνεχῶν νικῶν τὸν ἠνάγκασε νά ὑπογράψῃ συνθήκην, ὅπως εὐνοϊκὴν διὰ τὴν Γαλλίαν. Τὸ 1674 ἐνίκησε τοὺς Γερμανοὺς παρὰ τῇ μικρῇ πόλει Sintzeim καί κατέλαβεν ὀλόκληρον τὸ Παλατινάτο. Οἱ ἀνέλπιστοι καί θαυμάσιοι θριάμβοί του μέχρι τοῦ 1675 ἐξέπλη-

ξαν τὸν κόσμον, καθότι ὁ Douvais, ὑποκινούμενος ὑπὸ ποταπῆς ζηλοτυπίας, τῷ παρέσχε πλεῖστα προσκόμματα, ἀλλ' ὁ ἀπηνῆς θάνατος δέν τὸν ἄφησε νά ἄρῃ νέους θριάμβους κατὰ τοῦ Montecuculi τοῦ στρατηγοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἔκρινε μόνον ἰκανὸν νά ἀντιτάξῃ εἰς τὸν Τουρέν. Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Saltzbach, ἐπιθεωρῶν μίαν κκονοστοιχίαν, σφαῖρα ἐχθρική τὸν ἐπληξῆε καί τὸν ἄφησε νεκρὸν τὴν 27 Ἰουλίου 1675, εἰς ἡλικίαν 64 ἐτῶν. Ὁ βασιλεὺς θέλων νά στέψῃ τὴν ἀνδρίαν του διέταξε νά τὸν ἐνταφιάσῃ εἰς τὸν Saint-Denis, ὅπου ἦσαν οἱ βασιλικοὶ τάφοι.

Διάνοια διαυγῆς καί ὀξεῖα, καρδιά εὐθεῖα καί εὐσταθής, ἀκαμάτου ἐνεργητικότητος, ὁ Τουρέν ἦτο γενναῖος, εὐσπλαγχνος καί ἀφιλοκερδής, μολοντι δέν ἦτο πλούσιος. Τὸ βαλάντιον ἦτο πάντοτε ἀνοικτὸν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικούς. Εἰς ἀξιωματικὸς εἶχεν ἀπολέσει ἐν τινὶ μάχῃ δύο ἵππους, τοὺς ὁποίους δέν ἦτο πλέον εἰς θέσιν ν' ἀντικαταστήσῃ; ὁ Τουρέν τῷ ἐδώρησε δύο ἐκ τῶν ἰδικῶν του, ὑπὸ τὸν ὄρον νά μὴ εἴπῃ εἰς κανένα τιποτα.

Εὐρίσκειτο ἐν τινὶ πόλει τῆς Ὀλλανδίας ὄτορτῷ προσέφεραν μέγα χρηματικὸν ποσόν, παρακαλοῦντες αὐτὸν νά μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς πόλεως ἐκεῖνης. Ὁ Τουρέν ὅμως ἐπέστρεψε τὸ χρῆμα, λέγων: «Ἐπειδὴ ἡ πόλις δέν συμπεριλαμβάνατο ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς ἐκστρατείας δέν ἠδύνατο, κατὰ συνείδησιν, νά τὸ δεχθῇ».

Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Sintzeim, οἱ ἀξιωματικοὶ συνελθόντες περὶ αὐτοῦ τὸν συνεχαίροντο διὰ τὰ σοφὰ στρατηγικὰ σχέδιά του, εἰς τὰ ὁποῖα ὠφείλετο ἡ νίκη: «Μὲ ἀνδρας οἴους ὑμεῖς, κύριοι, ἀπήντησε, προσέβαλον θαρραλέως διότι ἤμην βέβαιος ὅτι θά νικήσω».

Τὸ θάρρος τὸ ὅποσον ἐνέπνεεν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἦτο τοιοῦτον, ὅστε μετὰ τὸν θάνατόν του, ὅτε ὁ διάδοχός του ἐν τῇ διοίκησει τοῦ στρατοῦ διέταξε τὴν ὑποχώρησιν, οἱ στρατιῶται ἀγανακτοῦντες ἐρώναζον: «Θέσατε ἐμπρὸς τὴν Κίππα, αὐτὴ θά μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν νίκην». Κίππα ἐλέγετο ὁ πολεμικὸς ἵππος τοῦ Τουρέν.

Γ. δὲ Λαοτικ

κ. Γεώργιον Μασσοῦραν, ἐνταῦθα. — Ἐλήφθη καί ἡ «Μπούλκω».

Σκολόπακα, ἐνταῦθα. — Δέν εἶδατε ὅτι αἱ ἐρωτήσεις κτηρηγήθησαν;

κ. Σπύρον Γ. Τασιόπουλον, Ἀλῆ-Τσελεπὶ Οἰχάλιας. — Θὰ δημοσιευθῇ τὸ Σαλόνι, ἀλλὰ ἀγχαβᾶς-γαβᾶς, πῶς λέει καὶ ὁ Κουκουβίνος. Ἡ σημειώσις σας ἐδόθη εἰς τὸ λογιστήριον τοῦ Α.Ο.Δ.Ο.

κ. Ν. Ἀγκωνιάτην, ἐνταῦθα. — Τὰ Κερφαλλοῦτικα εἶνε γραμμένα μετ' ὕψος ἀγορεύσεως ἢ διαλέξεως μᾶλλον, παρὰ μετ' ἱστορίαν. Γράφατέ τα λοιπὸν ὅπως τὰ ζητούμεν καί στείλατέ τα μᾶς νά τὰ δημοσιεύσωμεν. Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὴν «Φθισική».

Εἶπ' ὁ γιατρός στῆ δύστυχη τῆς φθισικῆς μητέρα πῶς ἴδεν τὰ φύλλα τῶν δένδρων σὲ ἴλιγ πιάσ; ἴη ξέρα καί μαρμαμμένα σκροπισθοῦν ἀπὸ τὰ δένδρα κάτω μαζί τους καί στὴν κόρη τῆς θ' ἀνοιχτῆ τοῦ θανάτου καί τοῦ σκληροῦ τοῦ μνήματος, ὁ σκοτεινὸς ὁ ἴδρωτος, γιατ' εἶνε τέτοιος πάντοτε στοὺς φθισικούς ὁ νόμος.

Ἄλλ' ὁ μικρὸς τῆς ἀδελφός, σὺν ἄκουσε τὰ λόγια πῶς ὁ γιατρός, παράτησε κλάψας καί μοιρολόγια καί πένει σπάγγο καί εὐδύς στὸν κῆπὸ τους πήγαινε. κ' ὅλα τὰ φύλλα τῶν δένδρων γιὰ νά μὴ πέσουν [δένει] σὺν εἶδ' ὁ Πλάστης τὰ δελφῶ τὴν καλὴν πράξι. ἴη κείνη στῆν ἀδελφὴ τὴν ἀρωστη γαρὰ κ' ὕγεια δίνει. κ. Πέτρο. Ἀθ. Σεκᾶκον, ἐνταῦθα. — Θὰ τὸ ἴδωμεν. Διὰ τὸ ἄλλο ἀφοῦ δέν εἶδατε τίποτε εἰς τὴν ἀλληλογραφία βέβαια θά παράπεσε.

Ἄλκυῶνα, ἐνταῦθα. — Ἐχετε διότι καίον. Ἄλλὰ ἐδημοσιεύθη ἤδη ἀπαξ ἡ ἱστορία τῆς Ἄλκυῶνος; δέν νομίζετε ὅτι ἡ ἰδικὴ σας περιττεύει;

κ. Ἐλ. Δημητριάδην καί. . . . — Ὅχι. ἐκεῖνο δέν ἦτο ἀπάντησις εἰς τὴν πρὸς τὸν κ. Τιμ. Σταθ. ἐπιστολήν σας ἀλλὰ εἰς μίαν πρὸς ἡμᾶς δι' ἧς μᾶς ἐξητούσατε κάποια διόρθωσιν. Μαντεύσαντε ἂν ἤμπορεῖτε, μαντεύσατε τὸ πραγματικὸν ὄνομα τοῦ «Κεντριῶ». Ὁ Γαρέφης θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ προσεχές, ἀλλὰ πρέπει νά σταλῇ καί ἡ συνέχεια. Ἐτοιμάσατε τὴν «Πασχολίζον», θὰ ἐτοιμασθοῦμε καί ἡμεῖς. Μᾶς κάνει ὁ Κουκουβίνος ν' ἀργοπαροῦμε διὰ τὴν προκήρυξιν νέου διαγωνισμοῦ.

Τὸ πρὸς τὸν πάφον τοῦ πατέρα σας ποιήδα δημοσιεύομεν ἐνταῦθα.

Πατέρα μου! μ' ἐζήτησες τὴν ὥρα τῆ [στερνὴ σου!

ποῦ ἐσθυνε γιὰ πάντοτε ἡ ὑστατη πνοή [σου!

Τὰ μάτια σου στῆ πόρτα μας τὰ εἶχε κολ [λημένα!

καί νομίζεις πῶς ἄχφανα θά ἔβλεπες ἐμένα!

Μά! γῶ! πατέρα, γνώριζες ποῦ ἤμουν ὁ [καυμένος!

νά ἔλθω δέν μ' ἀφίνανε! ἤμουν. . . φυλα [κισμένος!

Διπλοῦ σκοποὶ μ' ἐφύλαγαν καί σιδερένιες [πόρτες!

ποῦ διόλου δέν ἐραίζαν στῆς λύπες μου [τῆς τῶσες!

Τᾶκλειες τὰ ματάκια σου γιὰ πάντα [πεῖρα, πατέρα!

καί ἄφρησε παντῆρημ τὴ δύστηνο μητέρα! Καί στερήσες καί μένανε ἀγάπη πατρική! τοὐλάχιστον συγχώρεσες τὸ μόνο σου [παιδί; . . .

κ. Ἀστέριον Ἀλέξανδρον, Ἄλμυρόν. — Θὰ δημοσιευθοῦν ἀλλὰ μετὰ τὸν καιρὸν τους. Ἡ ἐκκλησις θὰ δημοσιευθῇ.

κ. Γ. Παπαχαντζῆν, Πάτρας. — Θὰ δημοσιευθῇ τὸ σαλόνι.

κ. Γ. Σκαλτσᾶν, Ναύπλιον. — Δέν ἠνοήσαμεν ἐκεῖνη τὸ ἐντυπον ποιήμα τί εἶνε, συνέχεια τοῦ γραπτῶ ἢ αὐτοσχελές;

κ. Ε. Νάτσον, ἐνταῦθα. — Θὰ δημοσιευθῇ ὁ «Κῶστος», ἀλλὰ εἰς τὸ προσεχές. Τὸ τῶν ὀνομάτων τῶν «Σαλονοζομένων» τοῦ Α.Ο.Δ.Ο σὺν πολὺ μᾶς φαίνεται.

κ. Β. Παπαευθυμίου, Καρδίτσαν. — Μά μὴ μᾶς στέλλετε μεγάλα ποιήματα: Ὅσον καλά καὶ ἂν εἶνε, εἶνε ἀδύνατον νὰ δημοσιευθοῦν.

Φοῖβον, Βόλον. — Δημοσιεύεται.

κ. Π. Κ. Δρακᾶκον, Ἰθάκην. — Θὰ δημοσιευθῇ.

κ. Ἰ. Μαγκανάραν, Κόρινθον. — Τὰ περὶ Μαρτίου γνωστὰ καί δημοσιευθέντα ἤδη εἰς τ' Α.Ο.Δ.Ο.

κ. Π. Λαμπριδῆν. — Δημοσιεύεται.

κ. Δ. Ε. Σταθόπουλον, Καλάμας. — Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὸ ἐν τῶν ποιημάτων των σας.

ΞΕΡΑ ΔΙ

Ἐστρέψε τ' αὐλάκι τοῦ μύλου τὸ τραγόμενον καί τώρα τὰ χαλίκια στῆ κοίτη του πληθύνανε καί χορτασιὰς λεροῦσι μ' ἀγκάθια ἐξεφύτρωσε νά πνίξῃ ἄγρια, ἀπόνετα, τοῦ δρόσου τὸ χαμό- [γελο!

Σὰ ρημαγμένο ἀργοντικό, π' ἕνας σκληρὸς σα- [τράτης ἐπέταξε τὰ στολίδια του, στῆς λησμονιάς τὴν [ἀκοη τὸ ἐψῆσε ἡ ξερασιά μετ' ὀρική, μετ' ἀμάνια καί τώρα μένει μυστικό, βουβό, κατσοφιασμένο

Πῆν' ἡ νεράδες τοῦ βουνοῦ. τὰ ζέπελα μαλ- [λιά τους νὰ δροσίουν τὸ ἀφροζυμωμένο τους κορμί τὰ μυζαλιὰ μά- [τια. Ἀπὸ τὴ νάρχη τῆς νυκτὸς γλυκὰ νὰ ξεπετάξουν Μὰ ὄχι! . . . τὸ βρασκουε συντρίμματα, πέτρα στῆν [ἄλλη πέτρα ν' ἀργοπαλεῖ τὰ στῆς χαλασιὰς τῆ βία!

Καὶ σεὶ ἀγπίδες μου, τοῦ Ἥλιου ἰλοπερῆσανε ποῦ πῶτα στὰ καθάρια του νερὰ τὰ φρονιασμένα κάλλη σας ἀλύπητα μοιράζετε τὸ βλέμμα σας νανούριζε τὴ πρόσκαιρη ζωὴ του παῦτε! . . . πεθαίνει κάθε τι ποῦ ἰδιαίτερα χαρίζετε τὴν ἀγάπη σας τὸ καίει τὸ πολὺ σας χαμογέλιο! τὸ ὀλόπουρο!

κ. Κοσμᾶν Α. Θεοδωραῖτον, Φερεντινάτα Κεφαλληνίας. — Πόηημα «Εὐαγγελισμοῦ» δέν ἐλάβομεν τί συμβαίνει;

κ. Ἀλέξ. Γ. Βαρβ., Λευκάδα. — Θὰ δημοσιευθοῦν.

Τροϊζίνιον, Πειραιᾶ. — Τὸ «Ψυχολογία» ἐστὶ ἀπὸ πολύ ἀργὰ — τοῦ . . . χρόνου τώρα.

Δαδὰ Ὀρτενσίου, ἐνταῦθα. — Εἰς τὸ προσεχές διότι τὸ παρὸν φύλλον εἶνε πανηγυρικὸν γιὰ τὴν ἐθνικὴν μας ἐορτήν.

Κουκουβίνον. — Κατάστασις κρίσιμος ἐνεκα καθυστερήσεως κρίσεως ἀποκριθῆτε ποτε θά τὴν ἔχωμεν;

Κρόνον, Καρδίτσαν. — Τὸ «Σαλόνι» εἰς τὸ προσεχές.

κ. Δ. Παπαντώννην, Μεγαλοῦπολιν. — Στείλατέ μας τὰ ἀρχαιολογικὰ ἔθιμα τοῦ γάμου.

κ. Δοβλέτην, ἐνταῦθα. — Μά σὰς ἀπαντήσαμεν, ἐτι δέν ἐδημοσιεύθη διότι μᾶς ἐστάλη τὴν Σακρακοστήν.

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ Α.Ο.Δ.Ο.

Ὁ Ἀλέξ. Λόντιος συγχαίρει τὸν κ. Ε. Νάτσον διὰ τὰς εὐχαριστήσεις ποῦ τοῦ κάμει διότι τὸν βλέπει καί πάλιν εἰς τὸ Σαλόνι τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. Ἐπίσης δὲ εὐχαριστεῖ τὸν κ. Ι. Μαγκανάραν ὃν ἐρωτᾷ νά τοῦ εἰπῇ ἂν εἶνε Κόρινθιος, ἢ μήπως μένει εἰς τὴν Κόρινθον χάριν διασκευάσεως.

Ὁ κ. Ἀστέριος Ἀλέξανδρος εὐχαριστεῖ τὸν κ. Ι. Π. Σταματοῦλην διὰ τὴν ἀπάντησίν του περὶ «Συλοκάστρου» τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ φύλλον ὑπ' ἀριθ. 166 — 3, διόπερ τὸν εἶχε παρακαλέσει.

Ὁ αὐτὸς εἰς τὸν Κουκουβίνον ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεώς του: «ποῖος πάγος δέν εἶνε πάγος» ἀπάντησεν: ὁ Ἀρειος.

Ὁ κ. Ἰω. Μ. Μαγκανάρας, ἀνεγένωσε μετὰ μεγάλην προσοχὴν τὸ διήγημα τοῦ Θ. Δ. Κληρονόμου τοῦ «Καταράχης τοῦ Μαλάμου», τὸ ὅποσον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ περασμένον φύλλον τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. καί τὸ ἦνε διήγημα σωστὸ, πραγματικὸ, τέλει, γραμμένο μετὰ μεγάλην τέχνην καί ἐμπνευσιν καί σὲ γλῶσσα ζωντανὴ τὴν νοιώθει ὁ λαός. Ἐὰν ὁ κ. Κληρονόμος ἔχει γράψῃ καί ἄλλα διηγήματα τῆς αὐτῆς δυνάμεως ἀποκαλύπτεται μία πέννα δυνατὴ τῆς Διηγηματογραφίας μας. Ἐὰν εἶνε τὸ πρῶτόν του, μᾶς φανερώσει πῶς θά γράψῃ καί ἄλλα ὅμοια καί σὺν τῷ χρόνῳ καλλίτερα διηγήματα.

Τὸν γνωστὸν, διὰ τὰ ὠραῖά του χρονογράφηματα, εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. κ. Σταμ. Γ. Σταμ. συγχαίρει εἰλικρινῶς ὁ κ. Ἰωάννης Μ. Μαγκανάρας διὰ τὰς ὠραϊκὰς καί λίαν ἐπιτυχεῖς γελοιογραφίας του ὁ «Τελευταῖος Μετανάστης» καί ὁ «Εὐνογαλάντ» τὰς δημοσιευθείσας πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐν τῇ «Ἀκροπόλει», τοῦ εὐχεσθαι δὲ καλὴν πρῶδον καί στὸ Παρίσι μεγάλως καί πολὺς.

Ο ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓ. Δ. ΦΕΞΗ ΜΕΤΕΦΕΡΘΗ ΕΝ ΤΗ ΟΔΩ ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ

Ἐκατὸν δραχμῶν βιβλία καί μουσικὰ τεμάχια δύνασθε νά ἐκλέξητε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 5 δραχ. κατὰ μῆνα. Ζητούσατε τιμολόγιον.

Τύποις Π. Α. Πετρίκου, Σοφοκλέους 7